

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Τίτλος Εργασίας Βιώσιμη Επιχειρηματικότητα
Πτυχιακή εργασία

Όνομα φοιτητή Σακκάς Νικόλαος

Αθήνα, [2017]

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Επιβλέπουσα Σαρδιανού Ελένη
Επίκουρη Καθηγήτρια, Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Χαροκόπειο
Πανεπιστήμιο

Χονδρογιάννης Γεώργιος
Καθηγητής, Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Κωστάκης Ιωάννης
Διδάκτωρ, Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Ο Σακκάς Νικόλαος

δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- 1)** Είμαι ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της πρωτότυπης αυτής εργασίας και από όσο γνωρίζω η εργασία μου δε συκοφαντεί πρόσωπα, ούτε προσβάλλει τα πνευματικά δικαιώματα τρίτων.
- 2)** Αποδέχομαι ότι η ΒΚΠ μπορεί, χωρίς να αλλάξει το περιεχόμενο της εργασίας μου, να τη διαθέσει σε ηλεκτρονική μορφή μέσα από τη ψηφιακή Βιβλιοθήκη της, να την αντιγράψει σε οποιοδήποτε μέσο ή/και σε οποιοδήποτε μορφότυπο καθώς και να κρατά περισσότερα από ένα αντίγραφα για λόγους συντήρησης και ασφάλειας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την κυρία Σαρδιανού που με καθοδήγησε, με συμβούλεψε και ήταν πάντα πρόθυμη να βοηθήσει , έτσι ώστε να ολοκληρώσω την μελέτη μου. Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς επιτροπής της πτυχιακής μου, τον κύριο Χονδρογιάννη και τον κύριο Κωστάκη, για την συνεργασία τους.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου που με βοήθησε με όποιο τρόπο μπορούσε όχι μόνο για την πτυχιακή μελέτη αλλά καθ' όλη την διάρκεια φοίτησης μου στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή.....	11
Α΄ ΜΕΡΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.....	13
Κεφάλαιο 2: Περιγραφή υπάρχουσας κατάστασης ,για την βιώσιμη επιχειρηματικότητα.....	13
2.1 Ορισμοί της βιώσιμης επιχειρηματικότητας.....	14
2.2 Η θεωρία της βιώσιμης επιχειρηματικότητας.....	16
Κεφάλαιο 3: Προηγούμενες Εμπειρικές Μελέτες.....	17
3.1 Η σύνδεση της αειφορίας με τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα.....	17
3.2 Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα σε διάφορες χώρες και επιχειρήσεις.....	27
3.3 Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.....	38
3.4 Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα και η σύνδεση της με την εκπαίδευση.....	45
Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	48
Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία της Έρευνας	48
4.1 Μεθοδολογία Δειγματοληπτικής Έρευνας & Προφίλ του δείγματος.....	48
Κεφάλαιο 5: Εκτίμηση Οικονομετρικών Υποδειγμάτων.....	57
5.1 Εκτίμηση λογιστικής παλινδρόμησης για την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών στις επιχειρήσεις:.....	57
5.2 Εκτίμηση Λογιστικής Παλινδρόμησης για τον κύριο λόγο άρνησης υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών στις επιχειρήσεις ο οποίος αφορά την έλλειψη προσωπικού ενδιαφέροντος	59
5.3 Εκτίμηση λογιστικής παλινδρόμησης για τον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας που αφορά τις κερδοφόρες ευκαιρίες	61
5.4 Εκτίμηση λογιστικής παλινδρόμησης για την εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού σχετικά με την στάση της επιχείρησης απέναντι στο περιβάλλον.....	63

Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα.....	65
Βιβλιογραφία.....	67
Παράρτημα.....	69

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πιν.1:Εκτίμηση λογιστικής παλινδρόμησης για την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών στις επιχειρήσεις	σ.57
Πιν.2: Εκτίμηση λογιστικής παλινδρόμησης για τον κύριο λόγο άρνησης υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών στις επιχειρήσεις ο οποίος αφορά την έλλειψη προσωπικού ενδιαφέροντος	σ.59
Πιν.3: Εκτίμηση λογιστικής παλινδρόμησης για τον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας που αφορά τις κερδοφόρες ευκαιρίες.....	σ.61
Πιν.4: Εκτίμηση λογιστικής παλινδρόμησης για την ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού σχετικά με την στάση της επιχείρησης απέναντι στ περιβάλλον.....	σ.63
Πίν.5: Κωδικοποίηση Ερωτηματολογίου.....	σ.75
Πίν.6: Περιγραφικά Μέτρα.....	σ.78
Πιν.7: Κατανομή συχνοτήτων για το φύλο.....	σ.79
Πιν.8 :Κατανομή συχνοτήτων για την ηλικία.....	σ.79
Πιν.9: Κατανομή συχνοτήτων για την οικογενειακή κατάσταση.....	σ.80
Πιν.10: Κατανομή συχνοτήτων για το επάγγελμα.....	σ.81
Πιν.11: Κατανομή συχνοτήτων για το μορφωτικό επίπεδο.....	σ.81
Πιν.12: Κατανομή συχνοτήτων για το εισόδημα την γνώση του όρου της βιώσιμης επιχειρηματικότητας.....	σ.81
Πιν.13: Κατανομή συχνοτήτων για τον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας (downgrading environment).....	σ.81
Πιν.14: Κατανομή συχνοτήτων για τον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας (environmental practices).....	σ.82
Πιν.15: Κατανομή συχνοτήτων για τον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας (profitable chances).....	σ.82
Πιν.16: Κατανομή συχνοτήτων για τον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας (non environmental profit).....	σ.82
Πιν.17: Κατανομή συχνοτήτων για την κοινωνική και οικονομική αλλαγή μέσω της βιώσιμης επιχειρηματικότητας.....	σ.82
Πιν.18: Κατανομή συχνοτήτων για τις κοινωνικές παραμέτρους.....	σ.83
Πιν.19: Κατανομή συχνοτήτων για τους νεότερους επιχειρηματίες.....	σ.83
Πιν.20: Κατανομή συχνοτήτων για τη δημιουργία ιστοσελίδων.....	σ.83
Πιν.21: Κατανομή συχνοτήτων για το βιώσιμο χαρακτήρα.....	σ.83
Πιν.22: Κατανομή συχνοτήτων για τις βιώσιμες πρακτικές.....	σ.84
Πιν.23: Κατανομή συχνοτήτων για τους κύριους λόγους άρνησης υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών (personal interest).....	σ.84
Πιν.24: Κατανομή συχνοτήτων για τους κύριους λόγους άρνησης υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών (future plans).....	σ.84
Πιν.25: Κατανομή συχνοτήτων για τους κύριους λόγους άρνησης υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών (financial resources).....	σ.84
Πιν.26: Κατανομή συχνοτήτων για τον αριθμό εργαζομένων.....	σ.84
Πιν.27: Κατανομή συχνοτήτων για την υιοθέτηση πρακτικών προστασίας του περιβάλλοντος.....	σ.84
Πιν.28: Κατανομή συχνοτήτων για την εκπαίδευση προσωπικού.....	σ.85
Πιν.29: Κατανομή συχνοτήτων για την εξοικονόμηση νερού στην επιχείρηση.....	σ.85
Πιν.30: Κατανομή συχνοτήτων τους τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας (changing lamps).....	σ.86

Πιν.31: Κατανομή συχνοτήτων : Κατανομή συχνοτήτων τους τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας(deactivation electrical devices).....	σ.86
Πιν.32: Κατανομή συχνοτήτων : Κατανομή συχνοτήτων τους τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας (exploitation R.E.S).....	σ.86
Πιν.33: Κατανομή συχνοτήτων : Κατανομή συχνοτήτων τους τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας (Nothing).....	σ.86
Πιν.34: Κατανομή συχνοτήτων για το βαθμό επηρεασμού των πολιτισμικών παραγόντων.....	σ.86
Πιν.35: Κατανομή συχνοτήτων για τις πρακτικές βιωσιμότητας.....	σ.87
Πιν.36: Κατανομή συχνοτήτων για την αειφόρο εκπαίδευση.....	σ.87
Πιν.37: Κατανομή συχνοτήτων για τις βιώσιμες καινοτομίες.....	σ.87

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχ.1: Γράφημα για την κοινωνική και οικονομική αλλαγή μέσω της βιώσιμης επιχειρηματικότητας	σ.52
Σχ.2: Γράφημα για τις κοινωνικές παραμέτρους.....	σ.53
Σχ.3:Γράφημα για τους νεότερους επιχειρηματίες.....	σ.54
Σχ.4: Γράφημα για την υιοθέτηση πρακτικών προστασίας του περιβάλλοντος.....	σ.55
Σχ.5: Γράφημα για τις πρακτικές βιωσιμότητας.....	σ.56

Περίληψη στα Ελληνικά

Στην πτυχιακή μελέτη που ακολουθεί γίνεται προσπάθεια να αναλυθεί, όσο εκτενέστερα γίνεται, η έννοια της βιώσιμης επιχειρηματικότητας καθώς και των βιώσιμων πρακτικών που συνδέονται με αυτή. Παρόλη την πολυπλοκότητα της έννοιας καθώς και των πηγών που διατίθεται στη παγκόσμια βιβλιογραφία και στο διαδίκτυο για την έννοια αυτή, παρουσιάζονται, μέσα από τα κεφάλαια στα οποία στηρίζεται η εργασία, πτυχές της έννοιας αυτής με έμφαση στα ουσιαστικά χαρακτηριστικά της. Για την παρούσα εργασία δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο το οποίο διανεμήθηκε το Μάιο του 2017 στους συμμετέχοντες της έρευνας. Για την εμπειρική ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν υποδείγματα λογιστικών παλινδρομήσεων με σκοπό να εκτιμηθεί η υπάρχουσα κατάσταση σχετικά με τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα και πιο συγκεκριμένα η συσχέτιση της με τις επιχειρήσεις και οφέλη που προσφέρει. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι δημογραφικές μεταβλητές όπως το φύλο, το εισόδημα, το μορφωτικό επίπεδο και το επάγγελμα αλλά και τα χαρακτηριστικά τα οποία αφορούσαν τις επιχειρήσεις φάνηκε να συσχετίζονται στατιστικά σημαντικά με τον όρο της βιώσιμης επιχειρηματικότητας.

Λέξεις-Κλειδιά: βιώσιμη επιχειρηματικότητα, επιχειρήσεις, ξενοδοχείο

Abstract

The following study attempts to analyze, the concept of sustainable entrepreneurship and the sustainable practices associated with it. Despite the complexity of the concept as well as the sources available in the world literature and on the Internet for this concept, aspects of this concept are presented through the chapters on which the work is based, with emphasis on its essential characteristics. A questionnaire was created for this work, which was distributed in May 2017 to the survey participants. For empirical analysis, accounting regression models were used to assess the current state of affairs regarding sustainable entrepreneurship and more specifically its correlation with the business and benefits it offers. The results showed that demographic variables such as gender, income, educational level and profession as well as business characteristics seem to have statistical significance association with the condition of sustainable entrepreneurship.

Keywords: sustainable entrepreneurship, Businesses, hotel

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

Η επιχειρηματικότητα και η βιωσιμότητα αποτελούν δυο έννοιες πολυπαραγοντικές, αλλά και στενά συνδεδεμένες. Η σημερινή εποχή χαρακτηρίζεται από ταχύτατες αλλαγές τόσο σε κοινωνικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο λόγω της οικονομικής κρίσης. Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα είναι μια έννοια που έχει εμφανιστεί στις επιχειρήσεις τα τελευταία χρόνια συμβάλλοντας σημαντικά τόσο στην οικονομική τους ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον αλλά και στο προσωπικό όφελος από τη χρήση της. Έτσι ως βιώσιμη επιχειρηματικότητα ορίζουμε την εξάλειψη των περιβαλλοντικών αδυναμιών της αγοράς μέσω της εκμετάλλευσης των δυνητικά κερδοφόρων ευκαιριών.

« Οι επιχειρήσεις κοροϊδεύουν τον εαυτό τους αν λένε ότι παρακινούνται μόνο από τις πιθανές προοπτικές μιας ενέργειας. Αν το στοιχείο της ζωντάνιας εκλείψει και το πνεύμα της αισιοδοξίας χαθεί, αφήνοντας μας να εξαρτόμαστε μόνο από μια σειρά μαθηματικών προσδοκιών, τότε οι επιχειρήσεις θα ξεθωριάσουν, θα πεθάνουν». **Keynes 1936, Freeman 1982**

Η σύγχρονη εποχή ευνοεί τις επιχειρήσεις εκείνες που κατορθώνουν να αξιοποιήσουν την γνώση και να εντάξουν τη βιωσιμότητα και τις βιώσιμες πρακτικές στο πλάνο τους. Έτσι λόγω του καταγισμού πληροφοριών που δέχονται συνεχώς, μέσω της βιωσιμότητας θα καταφέρουν να μετατρέψουν όλες αυτές τις πληροφορίες σε ευκαιρίες για εξέλιξη και γνώση με αποτέλεσμα την επιβίωση και την επιτυχία τους.

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία γίνεται προσπάθεια να προσεγγιστεί η έννοια της βιώσιμης επιχειρηματικότητας και να αναλυθεί ο ρόλος των βιώσιμων πρακτικών και η εφαρμογή τους στον επιχειρηματικό κόσμο. Για αυτό το λόγο παρουσιάζονται σημαντικές απόψεις και πληροφορίες που έχουν δοθεί στη διεθνή βιβλιογραφία και παρουσιάζονται μερικές εμπειρικές περιπτώσεις που αφορούν την βιωσιμότητα και την βιώσιμη επιχειρηματικότητα σε διάφορες ελληνικές και ξένες επιχειρήσεις.

Στοχεύουμε λοιπόν, μέσα από την προσέγγιση στο θέμα να καλυφθεί ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών για την έννοια που εξετάζουμε και να δοθεί στον αναγνώστη η ευκαιρία να κατανοήσει και να εμπεδώσει τη σημασία της καθώς και τη σημασία των πρακτικών βιωσιμότητας τόσο στην επιχειρηματική διαδικασία όσο και στο κοινωνικό σύνολο.

Επιπλέον μελετήθηκαν η γνώση της από το υποσύνολο του δείγματος που δεν είχε επιχείρηση όπως επίσης και η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών από τις επιχειρήσεις.

Η εργασία χωρίζεται σε δυο μέρη. Στο πρώτο μέρος το θεωρητικό δίνονται στοιχεία που αφορούν τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα και τον ορισμό αυτής.

Ακόμη στο θεωρητικό μέρος υπάρχουν οι προηγούμενες εμπειρικές μελέτες, αφού στο παρελθόν έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές έρευνες σχετικά με αυτό το θέμα και τις παραμέτρους του. Οι μελέτες αυτές ασχολούνται με επιχειρήσεις που έχουν υιοθετήσει πρακτικές βιωσιμότητας αλλά και γενικότερα με την βιώσιμη επιχειρηματικότητα από το 2006 έως το 2016 σε διάφορες χώρες όπως της Ευρώπης, της Ασίας και της Αμερικής.

Το δεύτερο μέρος αποτελείται από την εμπειρική ανάλυση. Αρχικά παρουσιάζεται η μεθοδολογία της δειγματοληπτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίου το οποίο παρουσιάζεται αναλυτικά στο παράρτημα. Στη συνέχεια περιγράφεται το προφίλ του δείγματος των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα.

Το επόμενο κεφάλαιο επικεντρώνεται στην παρουσίαση και σχολιασμό των αποτελεσμάτων από τα στοιχεία που προέκυψαν μέσω ερωτηματολογίων σύμφωνα με την περιγραφική στατιστική και τη βοήθεια των προγραμμάτων SPSS και Microsoft Excel. Αναλύεται ένας μεγάλος αριθμός παραγόντων και στη συνέχεια με τη βοήθεια της λογιστικής παλινδρόμησης εξετάζονται δυο περιπτώσεις όπου υπάρχει μια εξαρτημένη ποιοτική μεταβλητή η οποία έχει μετατραπεί σε ποσοτική μέσω της κωδικοποίησης και περισσότερες από μια ανεξάρτητες μεταβλητές οι οποίες έχουν μετατραπεί με τον ίδιο τρόπο. Και σε αυτή την περίπτωση το πρόγραμμα που χρησιμοποιήθηκε ήταν το spss.

Στο τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και ακολουθεί η βιβλιογραφία.

Α΄ ΜΕΡΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 2: Περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης, σχετικά με την βιώσιμη επιχειρηματικότητα

Όπως προαναφέρθηκε σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να παρουσιαστεί η έννοια της βιώσιμης επιχειρηματικότητας καθώς και η σύνδεση της με τις επιχειρήσεις. Αρχικά γίνεται αναφορά στα κίνητρα που ωθούν σε αυτήν, καθώς και στη είδη της. Επίσης δίνεται η συσχέτιση της με έννοιες όπως η ανάπτυξη, η εκπαίδευση, ο επιχειρηματίας καθώς τα οφέλη των επιχειρήσεων από τη χρήση της.

Βιώσιμη επιχειρηματικότητα είναι εκείνη η μορφή οικονομικής δραστηριότητας η οποία θέτει την προστασία του περιβάλλοντος και της φύσης γενικότερα στο επίκεντρο της στρατηγικής της. Το επιχειρηματικό περιβάλλον είναι μέρος του φυσικού περιβάλλοντος και αξιοποιεί τους διαθέσιμους πόρους, όπως τη γη, τον αέρα και την θάλασσα για να παράγει προϊόντα και υπηρεσίες που τροφοδοτούν την «πραγματική οικονομία». Η ανταγωνιστική χρήση των φυσικών πόρων σε παγκόσμια κλίμακα οδηγεί στην μείωση των αποθεμάτων τους και αποτελεί βασικό περιορισμό στην βιώσιμη ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Συνεπώς, είναι απαραίτητη η υιοθέτηση μιας περιβαλλοντικής πολιτικής στα πλαίσια της επιχείρησης που θα λαμβάνει υπόψη αυτόν τον περιορισμό και θα τον ενσωματώνει στην παραγωγική της διαδικασία. Ως βιώσιμη χαρακτηρίζεται μια επιχειρηματική δράση με περιβαλλοντικούς στόχους αλλά και μια επιχείρηση που σε σχέση με το χρόνο και τους ανταγωνιστές της έχει επιδείξει βελτιωμένη περιβαλλοντική υπευθυνότητα. Η περιβαλλοντική υπευθυνότητα των ήδη υφιστάμενων επιχειρήσεων είναι αναγκαία και σημαντική λόγω του μεγάλου αντίκτυπου που η λειτουργία τους έχει στο φυσικό περιβάλλον. Εξίσου σημαντικό είναι να αναπτυχθούν νέες επιχειρήσεις με περιβαλλοντικό προσανατολισμό, έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα νέο κύμα πράσινης επιχειρηματικότητας. Λιούκας (2013).

Παρακάτω παρουσιάζεται η σύνδεση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας με την καινοτομία, οι πηγές άντλησης και τα στάδια της. Επίσης, σημειώνεται η επίδραση της στην επιχειρησιακή λειτουργία και ακολουθούν ορισμοί που αποδίδουν τον όρο της από προϋπάρχουσες έρευνες

2.1 Ορισμοί βιώσιμης επιχειρηματικότητας

Ατέλειες της αγοράς, και ευκαιρίες για βιώσιμη επιχειρηματικότητα

Στην πρώτη υποενότητα του δευτέρου κεφαλαίου παρουσιάζεται ο ορισμός της βιώσιμης επιχειρηματικότητας σύμφωνα με έρευνες που έχουν γίνει σχετικά με το θέμα.

Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα έχει τη δυνατότητα να επιβραδύνει την υποβάθμιση ή ακόμη και τη σταδιακή βελτίωση στα οικοσυστήματα της γης. Οι αναγκαίες καινοτομίες είναι πιθανό να προέρχονται από επιχειρηματίες οι οποίοι είναι σε θέση να εντοπίζουν τις ευκαιρίες να αποκτήσουν επιχειρηματική ανάπτυξη, ενώ ταυτόχρονα είναι σε θέση να εφαρμόσουν στρατηγικές για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών προκλήσεων.

Η παρούσα εργασία των Cohen and Winn (2007), έχει ως στόχο να αναδείξει την οικονομική και κοινωνική σημασία μιας νέας μορφής της επιχειρηματικότητας που ονομάζουμε βιώσιμη επιχειρηματικότητα αλλά και μια μακροπρόθεσμη προοπτική των οικονομικών (και οικολογικών) ευκαιριών που σχετίζονται με τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα.

Η ανάλυση ξεκινά από ένα ευρύ ορισμό της επιχειρηματικότητας. Στη συνέχεια αναλύει κάθε είδους ατέλειες της αγοράς σχετικά με το περιβάλλον και, χρησιμοποιώντας παραδείγματα, παρουσιάζεται κάθε ατέλεια της αγοράς που κατέχει σημαντικές ευκαιρίες για την επιχειρηματική καινοτομία. Επίσης εξετάζεται η έννοια της βιωσιμότητας.

Έτσι προτείνεται ένας ορισμός για την έννοια της βιώσιμης επιχειρηματικότητας. Το (1997) υπήρξε ο ορισμός του Venkataraman σε ένα τομέα πολυεπίπεδης έρευνας στην επιχειρηματικότητα. Ο ίδιος σε γενικές γραμμές περιλαμβάνει τόσο την σύγχρονη έρευνα αλλά και τις αρχές της οικονομικής σκέψης: η επιχειρηματικότητα ως επιστημονικό πεδίο προσπαθεί να κατανοήσει τις ευκαιρίες για να τις φέρει σε ύπαρξη στο μέλλον. Τα αγαθά και οι υπηρεσίες που θα ανακαλυφθούν και δημιουργηθούν, θα αξιοποιηθούν, από τους επιχειρηματίες αλλά με την ύπαρξη συνεπειών (Venkataraman 1997). Αυτός ο ορισμός είναι χρήσιμος για διάφορους λόγους. Εστιάζει την προσοχή στις ευκαιρίες και (1) τις πηγές τους, (2) τους παράγοντες της εκμετάλλευσής τους, τους επιχειρηματίες, και (3) τις συνέπειες της εκμετάλλευσής τους. Επιπλέον, ωθεί τα όρια του πεδίου προς τα έξω, τοποθετώντας την επιχειρηματικότητα σε ένα ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο και επιτρέπει την ανάπτυξη μιας δομημένης έρευνας, αλλά σε γενικές γραμμές χωρίς αποκλεισμούς από το πεδίο της. Η ανάλυσή μας δείχνει ότι οι ατέλειες της αγοράς συνέβαλαν πολλά από τα σημερινά όπως οι οικολογικές προκλήσεις και ότι η γνώση αυτών των προκλήσεων στην επακόλουθη αγορά μπορεί να οδηγήσει σε επιχειρηματικές

καινοτομίες που θα βοηθήσουν στην επίλυση ορισμένων από τις περιβαλλοντικές προκλήσεις. Ο Venkataraman υποδηλώνει ότι οι συνέπειες της επιχειρηματικότητας μπορεί να είναι οικονομικές, ψυχολογικές, και κοινωνικού χαρακτήρα. Έτσι προστίθεται μια τέταρτη κατηγορία, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις, στην τρέχουσα λίστα.

Ως εκ τούτου, η βιώσιμη επιχειρηματικότητα ορίζεται ως την εξέταση των ευκαιριών σχετικά με αγαθά και υπηρεσίες, με σκοπό να αξιοποιηθούν, από επιχειρηματίες με οικονομική, ψυχολογική, κοινωνική και περιβαλλοντική συνέπεια. Προτείνεται ότι η προσθήκη των συνεπειών στις προσφορές του περιβάλλοντος είναι ένας διευρυμένος και σημαντικά τροποποιημένος ορισμός για τον τομέα της επιχειρηματικότητας. Με συμπεριλαμβανομένη την εξέταση των κοινωνικών παροχών που απορρέουν από τις περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες (π.χ. μείωση της ρύπανσης αυξάνει την ποιότητα της ζωής και της υγείας του πληθυσμού), προκύπτει ότι τα οικονομικά οφέλη του επιτυχούς εγχειρήματος και των θετικών επιπτώσεων της επιχειρηματικότητας συνδέονται με τον κοινωνικό πλούτο. Στην ανάλυσή εξετάζεται κάθε μία από τις τρεις πτυχές της βιωσιμότητας: οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική.

Η πρόκληση για τα βιώσιμα επιχειρηματικά σχέδια είναι ότι δεν παρέχουν τα κέρδη και τις θέσεις εργασίας, αλλά εξ ορισμού έχουν μια πρόσθετη προϋπόθεση: καινοτομίες που προκύπτουν από την αιεφόρο επιχειρηματική δραστηριότητα οδηγούν σε πιο βιώσιμους τρόπους ζωής, και έχουν εκτοπίσει τον υπάρχων, μη βιώσιμο τρόπο.

2.2 Η θεωρία της βιώσιμης επιχειρηματικότητας

Μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης μέσω της επιχειρηματικής δράσης

Ολοκληρώνοντας στην τελευταία υποενότητα αυτού του κεφαλαίου αναφέρεται η σύνδεση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας με την μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης μέσω της επιχειρηματικής δράσης.

Συνθέτοντας τη θεωρία από την επιχειρηματικότητα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των οικονομικών θεωριών, έχει αναπτυχθεί μια αντίληψη της περιβαλλοντικής επιχειρηματικότητας ως ένα υποσύνολο με την ευρύτερη έννοια της βιώσιμης επιχειρηματικότητας. Έτσι σκιαγραφούνται τα μέσα με τα οποία η επιχειρηματική δράση μπορεί να επιλύσει περιβαλλοντικές προκλήσεις με την χρησιμοποιώντας περιβαλλοντικούς πόρους.

Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα ορίζεται από την εξάλειψη των περιβαλλοντικών αδυναμιών της αγοράς μέσω της εκμετάλλευσης των δυνητικά κερδοφόρων ευκαιριών. Ως εκ τούτου, επιδιώκεται να αντιμετωπιστεί η περιβαλλοντικά σχετική υποκατηγορία της βιώσιμης επιχειρηματικότητας που είναι συνήθως κατανοητό ότι πληροί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών με σκοπό να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες (Ηνωμένα Έθνη, 1987). Κατά συνέπεια, η πρόθεσή είναι να ξεκινήσει η διαδικασία της κατανόησης της έννοιας στον τομέα της αειφόρου επιχειρηματικότητας μέσα από μια πιο συγκεκριμένη θεωρητική ανάπτυξη της έννοιας της περιβαλλοντικής επιχειρηματικότητας, προσφέροντας εννοιολογική ακρίβεια στην ανάπτυξη ενός θεωρητικού πλαισίου.

Έτσι λοιπόν σύμφωνα με την έρευνα των Dean and McMullen (2007), ως βιώσιμη επιχειρηματικότητα ορίζεται να είναι: η διαδικασία ανακάλυψης, αξιολόγησης και αξιοποίησης των οικονομικών ευκαιριών που υπάρχουν στις αποτυχίες της αγοράς που αναιρεί τη βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν σχέση με το περιβάλλον.

Κεφάλαιο 3: Προηγούμενες Εμπειρικές Μελέτες

Στο παρελθόν έχουν γίνει αρκετές έρευνες σχετικά με την βιώσιμη επιχειρηματικότητα σε όλο τον κόσμο. Πολλοί ερευνητές έχουν ασχοληθεί με τον όρο της βιώσιμης επιχειρηματικότητας αλλά και με την σύνδεση του με τις επιχειρήσεις και τον τουρισμό. Έχουν εξεταστεί οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν την βιώσιμη επιχειρηματικότητα άλλα και τις παραμέτρους της. Οι έρευνες που θα αναλυθούν παρακάτω καλύπτουν το χρονικό διάστημα 2006 έως και το 2016, ενώ γεωγραφικά καλύπτονται χώρες της Ευρώπης, της Ασίας, της Ανατολικής Αφρικής και της Αμερικής.

Συγκεκριμένα παρακάτω θα αναλυθούν η σύνδεση της αειφορίας με τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα, η βιώσιμη επιχειρηματικότητα σε διάφορους τομείς και επιχειρήσεις, η βιώσιμη επιχειρηματικότητα σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις καθώς και η σύνδεση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας με την εκπαίδευση.

3.1 Η σύνδεση της αειφορίας με τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα

Στην πρώτη υποενότητα του τρίτου κεφαλαίου παρουσιάζονται έρευνες σχετικά με την αειφορία και την βιώσιμη επιχειρηματικότητα αλλά και την σύνδεση των δυο αυτών εννοιών.

Στην έρευνα των Foxon and Parrish (2006), μελετάται ο πιθανός καταλυτικός ρόλος της βιώσιμης επιχειρηματικότητας στην ισότιμη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Αυτό γίνεται με την ανάπτυξη ενός πλαισίου που συνδέει την δυναμική της αλλαγής στον τομέα των τεχνολογιών αλλά και των επιχειρηματικών στρατηγικών. Έτσι χρησιμοποιείται αυτό το πλαίσιο για να αναλύσει μια εμπειρική περιπτωσιολογική μελέτη της Native-Energy, μια καινοτόμο, μη κερδοσκοπική εταιρεία, σε συνδυασμό με το μάρκετινγκ και τη χρηματοδότηση της εταιρείας που ξεκίνησε στο πλαίσιο της εξελισσόμενης ενεργειακής βιομηχανίας των ΗΠΑ. Το άρθρο καταλήγει στο συμπέρασμα αξιολογώντας τα γενικότερα διδάγματα που μπορούν να αντληθούν σχετικά με το ρόλο της βιωσιμότητας αλλά και τους επιχειρηματίες ως καταλύτες για τις κοινωνικοοικονομικές διαρθρωτικές αλλαγές.

Η παρούσα μελέτη αναλύει τον τρόπο που η εταιρεία ανέπτυξε ένα καινοτόμο επιχειρηματικό μοντέλο που αποσκοπεί στην προώθηση ενεργειακών τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην ενίσχυση της κοινωνικής δικαιοσύνης αμφισβητώντας τις ήδη υπάρχουσες τεχνολογίες και θεσμικές δομές. Η μελέτη εξετάζει το βαθμό στον οποίο αυτό το παράδειγμα της βιώσιμης επιχειρηματικότητας επιτυγχάνει την προώθηση της τεχνολογικής και θεσμικής αλλαγής που θα μπορούσε να χρησιμεύσει στη μετάβαση σε πιο περιβαλλοντικά και κοινωνικά ωφέλιμα συστήματα για την ικανοποίηση των αιτημάτων παροχής ενεργειακών υπηρεσιών.

Παρά το γεγονός ότι λειτουργεί με μόλις 15 υπαλλήλους, κατά το χρόνο σύνταξης της παρούσας υπόθεσης η Native-Energy είχε γίνει ένας αναγνωρισμένος ηγέτης στον κλάδο με δραστηριότητες που εκτείνονται σε ολόκληρες τις Ηνωμένες Πολιτείες, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων σε χωριά της Αλάσκας.

Η περίπτωση της Native-Energy ασχολείται με μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στο πλαίσιο της εξελισσόμενης ενεργειακής βιομηχανίας των ΗΠΑ. Μια ερώτηση που τίθεται στο άρθρο σχετίζεται με το ρόλο της αειφορίας με γνώμονα το επιχειρηματικό πνεύμα στη διαδικασία της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία. Αρχικά, αυτή η μελέτη συνδέεται με άλλες πρόσφατες εμπειρικές αποδείξεις, αφού προτείνει την αειφορία με γνώμονα τις επιχειρήσεις οι οποίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πλήρωση των κενών σχετικά με εμπορικές βιομηχανίες και κυβερνητικούς φορείς. Επίσης, εστιάζει στην κρίσιμη κοινωνική και οικολογική λειτουργία. Έκτος αυτού, η μελέτη αυτή παραθέτει συγκεκριμένους μηχανισμούς με τους οποίους η βιώσιμη επιχειρηματικότητα μπορεί να λειτουργήσει ως δίαυλος στην ευρύτερη κοινωνικοοικονομική μετάβαση.

Η περίπτωση της Native-Energy αποδεικνύει, λόγω της αειφορίας, με γνώμονα τις αξίες και τα κίνητρα, ότι οι επιχειρηματίες της βιωσιμότητας περιορίζονται λιγότερο από τα εμπόδια του κόστους συναλλαγής και των κοινωνικοπολιτικών ζητημάτων που αφορούν την νομιμότητα. Αυτό τους παρέχει περισσότερη δύναμη να αμφισβητήσουν την υπάρχουσα τεχνολογία και τις θεσμικές δομές που εμποδίζουν τη μετάβαση σε μια πιο βιώσιμη οικονομία.

Στη συνέχεια, το άρθρο υποστηρίζει το επιχείρημα ότι η αειφορία με γνώμονα τους επιχειρηματίες μπορεί να λειτουργήσει ως καθοριστικός παράγοντας για μεγαλύτερης κλίμακας κοινωνικοοικονομικές διαρθρωτικές αλλαγές. Επιπλέον, έχει αποδειχθεί ότι ο ρόλος αυτός μπορεί να είναι συμπληρωματικός προς τον οικείο ρόλο πλήρωσης των κενών που αφήνουν οι εμπορικές βιομηχανίες και οι κυβερνητικοί φορείς στην τροφοδότηση κρίσιμων κοινωνικών και

περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών. Μπορεί έτσι να παρέχει μια γέφυρα από τη βιβλιογραφία σχετικά με την κοινωνική, περιβαλλοντική και βιώσιμη επιχειρηματικότητα σε ότι αφορά τις κοινωνικό τεχνικές μεταβάσεις και τα συστήματα καινοτομίας τα οποία εντόπισαν το βασικό ρόλο της επιχειρηματικότητας. Η μελέτη αυτή δείχνει ότι τα κίνητρα, και οι επιλογές της σχετικά με την αειφορία γίνονται από επιχειρηματίες οι οποίοι μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην καταλυτική μετάβαση σε πιο βιώσιμα συστήματα, και, ως εκ τούτου, να υπάρξει βελτιωμένη εικόνα με έμφαση στη βιώσιμη επιχειρηματικότητα.

Μια άλλη μελέτη του Parrish (2010), αναφέρεται στα σχετικά αποτελέσματα της εντατικής εμπειρικής μελέτης που διερεύνησε την οργάνωση σε θέματα σχεδιασμού σχετικά με τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα η οποία προσπαθεί να επιτύχει ένα ανταγωνιστικό πλαίσιο στην αγορά. Τα αποτελέσματα αποκαλύπτουν πέντε αρχές του σχεδιασμού οργάνωσης που αποκλίνουν σε σημαντικό τρόπο από τις συμβατικές αρχές της επιχειρηματικότητας, γεγονός που υποδηλώνει την τεχνογνωσία που απαιτείται για την επιτυχία στην επιχείρηση και διαφέρει ανάλογα με τις επιχειρηματικές αξίες και τα κίνητρα.

Οι περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα μελέτη πληρούσαν όλα τα κριτήρια για να χαρακτηριστούν ως επιτυχημένες επιχειρήσεις βασισμένες στην αειφορία, και διαφέρουν στα βασικά χαρακτηριστικά όπως τις διαστάσεις του χώρου λειτουργίας, τη γεωγραφική περιοχή, την κλίμακα, και το επιχειρηματικό πρότυπο. Οι περιοχές λειτουργίας ήταν στην εκπαίδευση, τη φιλοξενία, το μάρκετινγκ και τη χρηματοδότηση, καθώς και των εξαγωγών-εισαγωγών αλλά και του τομέα των πωλήσεων, και περιελάμβαναν επιχειρηματικές δραστηριότητες στη Βόρεια και Κεντρική Αμερική, την Ευρώπη, την Ασία, και της Ανατολικής Αφρικής. Η κλίμακα κυμαίνονταν από μικρές, τοπικές επιχειρήσεις σε πολυεθνικές επιχειρήσεις, με τους αριθμούς των εργαζομένων να κυμαίνονται από δεκαπέντε σε πάνω από ογδόντα.

Native-Energy, LLC. είναι μια ιδιωτική, κερδοσκοπική επιχείρηση που παρέχει λιανικώς τα αντισταθμιστικά οφέλη του άνθρακα και μονάδες ανανεώσιμης ενέργειας για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, παρέχει τα οικονομικά νέα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που ανήκουν σε ιθαγενείς Αμερικανούς, οικογένειες αγροτών, αλλά και των τοπικών κοινοτήτων. Η εταιρεία έχει πρωτοπορήσει σε ένα νέο επιχειρηματικό μοντέλο που υποστηρίζει την κατασκευή νέων ανανεώσιμων ενεργειακών έργων και την οικονομική ανάπτυξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων. Με δραστηριότητες σε όλη την ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων σε χωριά της Αλάσκας. Η εταιρεία αναγνωρίζεται ως ηγέτης της βιομηχανίας. Μια διεθνής μελέτη κατατάσσει την Native-Energy μεταξύ των κορυφαίων της βιομηχανίας για την

ποιότητα των αντισταθμιστικών οφελών, και τη δεύτερη στο συνολικό αριθμό των αντισταθμιστικών οφελών που πωλούνται (CleanAir-CoolPlanet, 2006). Η φήμη της εταιρείας έχει οδηγήσει σε συνεργασίες με κορυφαίους, όπως η εταιρεία Ben&Jerry, η Clif Bar και η Stonyfield Farm. Σε αναγνώριση της ηγεσίας στη βιομηχανία, ένας από τους ιδρυτές κλήθηκε να δώσει μαρτυρία εμπειρογνώμονα σε μια συνεδρίαση του Κογκρέσου για την υπερθέρμανση του πλανήτη και την ενεργειακή ανεξαρτησία.

Η Fores Trade, Inc είναι μια ιδιωτική επιχείρηση κέρδους από τις εξαγωγές, τις εισαγωγές και τη χονδρική πώληση σε οργανικά μπαχαρικά, αιθέρια έλαια, και στο εμπόριο καφέ από τους παραγωγούς που βρίσκονται σε απομακρυσμένες ζώνες προστασίας της βιοποικιλότητας σε πλούσια εθνικά πάρκα στην Ινδονησία και τη Γουατεμάλα. Επίσης διαθέτει τρόφιμα από επιχειρήσεις στη Βόρεια Αμερική και την Ευρώπη. Η εταιρεία συνεργάζεται άμεσα με πάνω από 5700 παραγωγούς σε περιοχές υψηλής κοινωνικής και οικολογικής ευπάθειας για την προώθηση της ανάπτυξης της κοινότητας, της αειφόρου γεωργίας και της διατήρησης της βιοποικιλότητας. Βασισμένη στις ΗΠΑ, η Fores Trade έχει θυγατρική στην Ολλανδία και απασχολεί πάνω από 80 τοπικούς υπαλλήλους στις θυγατρικές εταιρείες στην Ινδονησία και τη Γουατεμάλα. Το 2002 η Fores Trade ήταν η μόνη εταιρεία των ΗΠΑ που κέρδισε ένα βραβείο Αειφόρου Ανάπτυξης με συνεργασίες στην Παγκόσμια διάσκεψη Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη στο Γιοχάνεσμπουργκ, και η εταιρεία αναγνωρίστηκε σε πέντε έτη σε μια σειρά, όπως του Βερμόντ 5 × 5 × 5 εταιρείες (πέντε ταχύτερα αναπτυσσόμενες εταιρείες σε πέντε κατηγορίες άνω των πέντε ετών).

Η Hill Holt Wood, Ltd είναι μια ιδιωτική επιχείρηση που ασχολείται με την κατάρτιση δεξιοτήτων εργασίας για τους νέους σε κίνδυνο, τους κοινωνικά αποκλεισμένους, αλλά και τους άνεργους ενήλικες μέσω της οικολογικής αποκατάστασης ενός υποβαθμισμένου δάσους στο Lincolnshire, του Ηνωμένου Βασιλείου. Η επιχείρηση είναι ένα νέο πρωτοποριακό μοντέλο διαχείρισης της υπαίθρου που δημιουργεί ευκαιρίες που παράγουν εισόδημα για να υποστηρίξει τη διατήρηση των υγιών οικοσυστημάτων, την παροχή απασχόλησης στις αγροτικές περιοχές, καθώς και την αντιμετώπιση των αναγκών ορισμένων μελών της κοινωνίας που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση. Η Hill Holt Wood ιδρύθηκε ως μια κερδοσκοπική επιχείρηση, έχει κριθεί ως πρότυπο για την αγροτική βιώσιμη ανάπτυξη από το Ηνωμένο Βασίλειο Περιβάλλοντος, τη Δασική Επιτροπή του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και το Βρετανικό Υπουργείο Γεωργίας, Τροφίμων και Αγροτικών Υποθέσεων, και έχει κερδίσει πολυάριθμα βραβεία κοινωνικών επιχειρήσεων. Το 2002 οι ιδρυτές ανέθεσαν την ιδιοκτησία σε μια κοινότητα που ελέγχεται από

το διοικητικό συμβούλιο και μετέτρεψαν τη δική τους κατάσταση από ιδιοκτήτες στο να απασχολούνται ως διαχειριστές.

Η Chumbe Island Coral Park, Ltd είναι μια ιδιωτική επιχείρηση που διαχειρίζεται ένα καταφύγιο κοραλλιογενούς υφάλου και κοράλλια από ένα αποθεματικό δάσος σε ένα ακατοίκητο νησί στη Ζανζιβάρη, στην Τανζανία. Η επιχείρηση αυτή τρέχει δωρεάν προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για τις αλιευτικές κοινότητες και το σχολείο, και χρηματοδοτεί αυτές τις δραστηριότητες μέσω της λειτουργίας με χαμηλές επιπτώσεις στις φυσικές εγκαταστάσεις του συγκροτήματος και την τροφοδοσία στην υψηλή διεθνή τουριστική αγορά. Όλοι εκτός από δύο από τους 41 υπαλλήλους της Chumbe Island είναι τοπικοί υπήκοοι. Η επιχείρηση έχει αναγνωριστεί διεθνώς ως πρότυπο για την αποτελεσματική, οικονομικά βιώσιμη, και τοπικά ευεργετική διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Η έρευνα αυτή βασίζεται στα ευρήματα άλλων μελετών που κατέδειξαν την ύπαρξη της αειφορίας με γνώμονα την επιχειρηματικότητα, αλλά καλύπτει και νέες έννοιες με τη διερεύνηση της ξεχωριστής εμπειρίας και τις ικανότητες επιχειρηματιών που απασχολούνται με τη διαδικασία σχεδιασμού του οργανισμού. Τα ευρήματα έχουν μια σειρά από συνέπειες για τη θεωρία και την πρακτική της επιχειρηματικότητας γενικά, αλλά και για τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα ειδικότερα. Το πιο εντυπωσιακό εύρημα αυτής της έρευνας είναι ότι η ερμηνευτική συμβατικότητα σχετίζεται με την επιχειρηματικότητα και μπορεί πραγματικά να είναι επιζήμια για την επιτυχία της διοργάνωσης επιχειρήσεων βιωσιμότητας. Αυτό θα μπορούσε να βοηθήσει στην εξήγηση γιατί οι συμβατικά σχεδιασμένες επιχειρήσεις έχουν μια δύσκολη περίοδο που ενσωματώνει τις πτυχές της βιωσιμότητας. Αυτό υποδηλώνει την επιχειρηματική τεχνογνωσία που απαιτείται για την επιχείρηση επιτυχίας και διαφέρει ανάλογα με τις ενέργειες που γίνονται σχετικά με τη βιωσιμότητα, και ως εκ τούτου, ότι το πεδίο της επιχειρηματικότητας στην έρευνα είναι γενικά πιθανό να παρεμποδίζεται από παγιωμένες παραδοχές σχετικά με τις αξίες και τα κίνητρα που οδηγούν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Τα ευρήματα υποδεικνύουν τη διαφορά μεταξύ επιτυχών και ανεπιτυχών πρακτικών βιώσιμης επιχειρηματικότητας οι οποίες εξαρτώνται εν μέρει από επιχειρηματίες που προσπαθούν να σχεδιάσουν τις επιχειρήσεις τους χρησιμοποιώντας τις αρχές σχεδιασμού των συμβατικών πρακτικών επιχειρηματικότητας. Έτσι είναι χρήσιμο να διερευνηθεί η σημασία αυτών των αρχών στο σχεδιασμό των οργανώσεων στις πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες βιομηχανίες, οι οποίες αλληλεπιδρούν πιο άμεσα με βιοφυσικά συστήματα. Αυτό θα περιλαμβάνει τη διερεύνηση αλλά και το πώς εφαρμόζονται αυτές οι αρχές σχεδιασμού για τις

επιχειρήσεις που διαχειρίζονται τα οικοσυστήματα για βιολογική παραγωγικότητα (π.χ. αγροκτήματα, δάση, αλιεία), καθώς επίσης και τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρούν με άλλες τεχνολογικές και οργανωτικές καινοτομίες στην κατασκευή των επιχειρήσεων. Αυτό βοηθά να εξηγήσει την ποικιλία των καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων και τις μορφές οργάνωσης οι οποίες ενσωματώνουν τις αξίες της αειφορίας με γνώμονα την επιχειρηματικότητα.

Επιπλέον μια άλλη μελέτη έχει ως σκοπό κυρίως να παρέχει γνώσεις σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν τις βιώσιμες προθέσεις σχετικά με τους επιχειρηματίες που ασχολούνται με τον τουρισμό, χρησιμοποιώντας δεδομένα από την Ελλάδα.

Αυτή η μελέτη των Gkaragkani et al. (2015), παραθέτει την άποψη ότι προκειμένου να υπάρξει τόνωση της βιώσιμης επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα του τουρισμού και την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης, είναι σημαντικό να υπάρξει μελέτη των παραγόντων που επηρεάζουν τις προθέσεις της συμπεριφοράς του επιχειρηματία προς την αειφορία. Ευρήματα μέσω αυτής της εμπειρικής ανάλυσης υποστηρίζουν ότι οι παράμετροι έχουν επιπτώσεις στην εξήγηση της συμπεριφοράς των ερωτώμενων προς τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα και την αναγνώριση των επιλογών της βιωσιμότητας. Ειδικότερα, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι νεότεροι επιχειρηματίες είναι μάλλον πιο ενημερωμένοι για τις δυνατότητες της βιωσιμότητας για τις περιφέρειες και είναι πιο πιθανό να ευνοηθούν οι οικολογικές πρακτικές τουρισμού. Το εισόδημα του επιχειρηματία είναι επίσης μια στατιστικά σημαντική παράμετρος προς την κατεύθυνση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας στον τομέα του τουρισμού. Τέλος, οι επιχειρηματίες αναφέρονται ως δίαυλοι για την προώθηση της αειφορίας του τουρισμού ή τη δημιουργία δικτύου και ιστοσελίδων για την προώθηση της βιωσιμότητας σε τουριστικές επιχειρήσεις.

Η περιοχή μελέτης καλύπτει ένα μεγάλο μέρος της περιοχής Θεσσαλίας, μια περιοχή που βρίσκεται στη μέση της ηπειρωτικής Ελλάδας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του τοπικού εμπορικού επιμελητηρίου, στην περιοχή της Καρδίτσας, ο συνολικός αριθμός των επιχειρηματιών που εμπλέκονται στον τομέα του τουρισμού είναι 550 άτομα. Ιδιαίτερα στην πόλη της Καλαμπάκας, ο συνολικός αριθμός των επιχειρηματιών που ασχολούνται με τον τουρισμό είναι 270, ενώ απομένουν 280 επιχειρηματίες οι οποίοι διαθέτουν μια τουριστική επιχείρηση στην Καρδίτσα. Αρχικά, διανεμήθηκαν εξίσου 350 ερωτηματολόγια μεταξύ των πόλεων του δείγματος και των επιχειρηματιών, με αποτέλεσμα την συμμετοχή 175 επιχειρηματιών ανά πόλη.

Συνοψίζοντας από τα αποτελέσματα της εμπειρικής ανάλυσης, συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι επιχειρηματίες με βάση τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και τα χαρακτηριστικά της κάθε επιχείρησης έχουν επιπτώσεις. Έτσι εξηγούν τη συμπεριφορά των ερωτηθέντων προς τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα και την αναγνώριση από τις επιλογές της βιωσιμότητας κοινότητας. Αυτή η μελέτη δείχνει επίσης τη σημασία της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης σχετικά με τις προθέσεις των επιχειρηματιών προς την αειφόρο επιχειρηματικότητα. Επιπλέον, εκτιμάται ότι οι μεγαλύτεροι σε ηλικία επιχειρηματίες είναι λιγότερο ενημερωμένοι σχετικά με τις δυνατότητες για βιώσιμη ανάπτυξη και είναι δυσκολότερο να υιοθετήσουν βιώσιμες πρακτικές σε σύγκριση με τους νεότερους. Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει θετικά τον τουρισμό και την επιλογή των επιχειρηματιών να ενεργήσει φιλικά προς το περιβάλλον είναι το εισόδημα. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι επιχειρηματίες που χρησιμοποιούν στρατηγικές όπως η προώθηση των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, αλλά και την υποστήριξη παρόμοιων δράσεων όπως η συμμετοχή σε εκστρατείες για την ενημέρωση των τουριστών σχετικά με τα οφέλη του βιώσιμου τουρισμού συμβάλλουν σημαντικά στην βελτίωση της επιχείρησής τους. Έτσι, προκειμένου να επιτευχθεί η αειφόρος τουριστική ανάπτυξη, είναι σημαντικό να μελετηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την τόνωση της συμπεριφοράς του επιχειρηματία προσανατολισμένη προς την αειφορία. Η στόχευση επηρεάζει τους επιχειρηματίες ώστε να γίνουν πιο φιλικοί προς το περιβάλλον και περιορίζει το αντίκτυπο των δραστηριοτήτων τους στο περιβάλλον τους.

Στην οικονομετρική ανάλυση αυτής της έρευνας εκτιμήθηκαν αρχικά οι παράγοντες που επηρεάζουν την πρόθεση των επιχειρηματιών να υιοθετήσουν βιώσιμες πρακτικές σχετικά με τον τουρισμό στην επιχείρησή τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ο παράγοντας της ηλικίας βρέθηκε στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο $\alpha=1\%$. Στην περίπτωση του φύλου, τα αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι οι άνδρες και όχι οι γυναίκες έχουν αυξημένη πιθανότητα να υιοθετήσουν πρακτικές οικολογικού σχεδιασμού στις επιχειρήσεις τους. Επιπλέον, οι επιχειρηματίες στην ομάδα υψηλού αντίκτυπου είναι πιο πιθανό να υιοθετήσουν πράσινες πρακτικές στις εταιρείες τους, κάτι το οποίο βρέθηκε στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha=5\%$. Επιπρόσθετα ο αριθμός των εργαζομένων βρέθηκε στατιστικά σημαντική μεταβλητή σε επίπεδο $\alpha=10\%$.

Επιπρόσθετα ένα άλλο άρθρο, εκπροσωπεί μια έρευνα σε εξέλιξη στις πολιτιστικές επιρροές στη βιώσιμη επιχειρηματικότητα και βασίζεται σε έρευνα που αφορά τη διασταύρωση της επιχειρηματικότητας με τη βιωσιμότητα.

Έτσι η έρευνα των Golden et al. (2006), τονίζει την άποψη ότι λόγω των πολιτισμικών παραγόντων οι οποίοι επηρεάζουν ιδιαίτερα τόσο τη βιωσιμότητα αλλά και την επιχειρηματικότητα, η παγκόσμια επίπτωση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας μπορεί να εξαρτάται από την προσαρμοστικότητά στην υπάρχουσα κατάσταση. Επιπλέον αναφέρεται μια μελέτη περίπτωσης που χρησιμοποιείται για να εξετάζει πολιτιστικές επιρροές στη βιωσιμότητα. Η έρευνα αυτή αφορά τη λειτουργία και την εξέλιξη του Navajo Flex Crete, ένα εγχείρημα των Navajo Nation (Έθνος), που είναι η μεγαλύτερη αμερικανική φυλή ιθαγενών μελών, η οποία παράγει πράσινα προϊόντα σε κτίριο από ανακυκλώσιμα απόβλητα υλικά. Το Navajo Flex Crete παρέχει ένα ευρύ φάσμα οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών αξιών που συμβάλλει στην συνολική φυλετική αειφορία.

Το Navajo Flex Crete Building Systems, που αποτελείται από μια μονάδα παραγωγής στην Page της Αριζόνα και γραφεία πωλήσεων στην Page και το Φοίνιξ, της Αριζόνα, παράγει μπετόν και προϊόντα κτιρίων. Είναι μια πλήρως ελεγχόμενη θυγατρική της Navajo Housing Authority (NHA2006), μια κυβερνητική οργάνωση που είναι η φυλετική στέγαση αρχή της Navajo Nation. Η NHA ενεργεί ως διαχειριστής σε ένα μεγάλο μέρος της στέγης για το Έθνος και η διαχείριση της γίνεται με ομοσπονδιακή χρηματοδότηση.

Αυτό το άρθρο αναφέρει τη δημιουργία αξίας και τη σύλληψη στο κέντρο της βιώσιμης επιχειρηματικότητας. Αρχικά διαφαίνεται ότι η βιωσιμότητα στις επιχειρήσεις είναι μια σημαντική δύναμη στην παγκόσμια μετάβαση προς την αειφορία, δεδομένου ότι συμβάλλει θετικά και ταυτόχρονα μαζί στις πολλαπλές διαστάσεις της. Ένα παγκόσμιο αντίκτυπο της βιώσιμης επιχειρηματικότητας θα χρειαστεί πιθανότατα να συμβεί σε μια ευρεία ποικιλία των ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων πολλών χώρων του αναπτυσσόμενου και αναπτυσσόμενου κόσμου που δεν είναι σήμερα εξαιρετικά επιχειρηματικές. Η Navajo Flex Crete πρέπει να έχει κερδοφόρες ταμειακές ροές προκειμένου να επιβιώσει. Ενώ η πρωτογενής αγορά της είναι τα δομικά υλικά για στέγαση στο Navajo Nation, πρέπει να ανταγωνιστεί ένα ευρύτερο περιφερειακό πλαίσιο της «πράσινης» αγοράς κτιρίου που περιλαμβάνει παγκόσμιες επιχειρήσεις.

Η τελευταία έρευνα της ενότητας περιγράφει την προσέγγιση δοκιμών και τα αποτελέσματα με την προσκόμιση ενός θεωρητικού πλαισίου για μια αποτελεσματική και αποδοτική ενσωμάτωση των εργαλείων περιβαλλοντικής διαχείρισης και της μεθοδολογίας σε όλα τα επίπεδα των επιχειρήσεων.

Στο άρθρο αυτό ο De Palma (2010), αναφέρονται εμπειρικά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν μέσω της εφαρμογής της δοκιμής σε 17 επιχειρήσεις στην Περιοχή του Δούναβη. Η προσέγγιση TEST έχει αποδειχθεί ότι είναι μια αποτελεσματική διαδικασία μάθησης για την αντιμετώπιση των σύνθετων προκλήσεων που οι εταιρείες αντιμετωπίζουν. Έτσι, τους βοήθησε να βελτιώσουν την οικονομική και περιβαλλοντική τους επίδοση σε σημαντικό βαθμό.

Στις αρχές του 2000, οι παραδουνάβιες χώρες της Βουλγαρίας, Η Κροατία, η Ουγγαρία, η Ρουμανία και η Σλοβακία αντιμετώπισαν ένα πρόβλημα το οποίο αφορά πολλά σημεία σε βιομηχανικές περιοχές που προκαλούν σημαντικούς περιβαλλοντικούς κινδύνους. Ταυτόχρονα, αυτές οι επιχειρήσεις παρείχαν θέσεις εργασίας για πολλούς ανθρώπους. Η αρχική κριτική υλοποιείται από τη βιομηχανία των Ηνωμένων Εθνών και τον οργανισμό Ανάπτυξης (UNIDO) σε δεκαεπτά επιχειρήσεις το έτος 2001. Οι επιχειρήσεις αυτές έδειξαν ότι χαρακτηρίζονται από έλλειψη δεδομένων σχετικά με τις ροές υλικών-ενέργειας, περιορισμένων ανθρώπινων ικανοτήτων για τη βελτίωση εντός των επιχειρήσεων και έλλειψη στρατηγικών σκέψης για την εφαρμογή βιώσιμης επιχειρηματικότητας.

Η προσέγγιση TEST εφαρμόστηκε για πρώτη φορά σε περιβάλλον επιχειρήσεων που χαρακτηρίζεται από μεταβατική οικονομία κατά την πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα. Δουλεύοντας με αυτές τις εταιρείες για να βοηθήσει να σημειώσουν πρόοδο προς την κατεύθυνση της αειφορίας αντιπροσώπευε μια πρόσθετη πρόκληση, καθώς οι περισσότερες προσπάθειες στον τομέα της περιβαλλοντικής διαχείρισης απέτυχαν. Οι χώρες που ήταν στη λεκάνη απορροής του ποταμού Δούναβη αντιμετωπίζουν την πρόκληση από την μετατόπιση περιβαλλοντικών στρατηγικών σε πιο προληπτικές στρατηγικές διαχείρισης του περιβάλλοντος. Το TEST, μεθοδολογία δύο σταδίων έργου, ήταν πολύ αποτελεσματική στο πλαίσιο των τοπικών συνθηκών επειδή επέτρεψε σταδιακές αλλαγές στο επιχειρηματικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από μια γενική έλλειψη δέσμευσης σχετικά με την αειφορία. Εξήχθησαν λοιπόν ορισμένα συμπεράσματα από την εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την εφαρμογή της προσέγγισης του έργου από τη δοκιμή στη Βουλγαρία, την Κροατία, την Ουγγαρία, τη Ρουμανία και τη Σλοβακία, κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του έργου τρία χρόνια μετά τη λήξη του. Συνολικά, η εφαρμογή της πρώτης φάσης του έργου TEST έχει οδηγήσει σε σημαντικές βελτιώσεις στο επιχειρησιακό και διαχειριστικό επίπεδο της κάθε επιχείρησης αφού βοήθησε να μετατρέψουν περιβαλλοντικές προκλήσεις σε επιχειρηματικές ευκαιρίες. Επιπλέον, στις εταιρείες που υπήρχαν στη φάση δύο, βρέθηκαν λιγότερες, αλλά ουσιαστικές αλλαγές στο μορφή νέων στρατηγικών, που κυμαίνονται από την επίσημη έγκριση των νέων επιχειρηματικών στρατηγικών για την έγκριση των νέων κριτηρίων. Σε ορισμένες

επιχειρήσεις, υπήρξαν εμπόδια για την περιβαλλοντική διαχείριση και τους τρόπους για την αντιμετώπισή τους στο πλαίσιο της δοκιμής αλλά και έλλειψη στρατηγικών και στρατηγικής σκέψης για βιώσιμη επιχειρηματικότητα. Οι αλλαγές σε στρατηγικό επίπεδο των επιχειρήσεων ήταν πιο δύσκολο να επιτευχθούν σε σύγκριση με τις αλλαγές στο επιχειρησιακό επίπεδο, και έτσι επιτεύχθηκαν σε διαφορετικούς βαθμούς επιτυχίας στις πιλοτικές επιχειρήσεις. Ωστόσο, παρατηρήθηκε ότι οι περισσότερες από τις επιχειρήσεις συνέχισαν να χρησιμοποιούν πολλά στοιχεία από το προσέγγιση δοκιμής, ακόμα και τρία χρόνια μετά το τέλος του έργου. Αυτό είναι το σημαντικότερο αποτέλεσμα του και η απόδειξη της προόδου που έχει επιτευχθεί.

Η προσέγγιση TEST αποτελεί ένα βήμα προς την ανάπτυξη μιας πιο περιεκτικής, ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση της αλλαγής προς την κατεύθυνση της δημιουργίας μιας βιώσιμης επιχείρησης.

3.2 Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα σε διάφορες χώρες και σε επιχειρήσεις

Στην δεύτερη υποενότητα αυτού του κεφαλαίου παρουσιάζεται η βιώσιμη επιχειρηματικότητα σε διάφορες χώρες και επιχειρήσεις καθώς και ο βαθμός στον οποίο τις επηρεάζει.

Η εργασία των Katsikis and Kyrgidou (2007), στοχεύει στην εισαγωγή της έννοιας της "βιώσιμης επιχειρηματικότητας". Βιώσιμη επιχειρηματικότητα (SE) είναι μια περιοχή της έρευνας κατά την επιχειρηματική προσέγγιση, η οποία είναι όμως αρκετά κατακερματισμένη. Ο στόχος της, είναι να βελτιωθούν οι γνώσεις στον τομέα της βιώσιμης επιχειρηματικότητας και να αναδειχθεί το πλαίσιο ότι η βιώσιμη επιχειρηματικότητα είναι ένας συνδυασμός τριών διαφορετικών διαστάσεων: την οικονομική, την κοινωνική και την περιβαλλοντική. Επιπλέον, το άρθρο αυτό αντλεί πληροφορίες από τη μελέτη περίπτωσης της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου, ως ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα που επιδεικνύει πώς η επιχειρηματική δραστηριότητα έχει παραχθεί από την τοπική βιώσιμη ανάπτυξη. Αυτό χρησιμεύει για την αποκάλυψη του πυρήνα της βιώσιμης επιχειρηματικότητας (SE), προκειμένου να καθοδηγήσει τη μελλοντική έρευνα.

Στην επόμενη ενότητα, παρουσιάζεται μια μελέτη περίπτωσης, που επιδεικνύει πώς η βιώσιμη επιχειρηματικότητα μπορεί να υλοποιηθεί με τη βιώσιμη ανάπτυξη, και πώς προβλήματα μπορούν να μετατραπούν σε ευκαιρίες, μέσω της επιχειρηματικότητας.

Η μαστίχα, είναι ένα προϊόν του μαστιχόδενδρου, η οποία καλλιεργείται αποκλειστικά σε μια συγκεκριμένη περιοχή στο νότιο τμήμα του ελληνικού νησιού της Χίου, που βρίσκεται στο Βόρειο Αιγαίο Πέλαγος. Η ένωση καλλιεργητών Μαστίχας Χίου είναι μια ένωση συνεργατών που ιδρύθηκε το 1938. Πρόκειται για μια νομική μορφή που ενώνει και χρησιμεύει ως μια συλλογική έκφραση των 20 πρώτου βαθμού συνεργατών από τα 24 χωριά που παράγουν μαστίχα στο νότιο τμήμα της Χίου. Αποτελείται από περισσότερο από 5.000 συνεργάτες και είναι ο μεγαλύτερος οργανισμός του είδους στην Ελλάδα κρατώντας το προνόμιο που έχει στο μονοπώλιο της παραγωγής της φυσικής μαστίχας. Η κύρια δραστηριότητά της είναι η συλλογή, η κατασκευή, η συσκευασία και η πώληση της φυσικής μαστίχας της Χίου και των προϊόντων της. Οι εμπορικές της δραστηριότητες επικεντρώθηκαν κυρίως στις εξαγωγές, δεδομένου ότι το 70% της ετήσιας παραγωγής της μαστίχας διανέμεται σε αγορές έξω από την Ελλάδα. Τα προϊόντα ελέγχονται ως «προϊόντα με ονομασία προέλευσης και ως εκ τούτου πιστεύεται ότι

είναι προϊόντα υψηλής πραγματικής και συμβολικής αξίας. Το 2001, η Ένωση βραβεύτηκε με το πρότυπο ISO 9001, ενώ το 2003, άρχισε να λειτουργεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές HACCP, ενώ κέρδισε τον τίτλο της «υπεύθυνης επιχείρησης». Εκτός από τις οικονομικές και διαχειριστικές δραστηριότητές του, η Ένωση διαδραματίζει έναν πολύ σημαντικό και ενεργό ρόλο στην οικονομική και κοινωνική ζωή στο νησί της Χίου.

Το παρόν έγγραφο υποστηρίζει ότι η επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης απαιτεί την υιοθέτηση συγκεκριμένων στρατηγικών μηχανισμών. Πρώτον, αυτή η μελέτη προσπαθεί να συνδυάσει δύο διαφορετικά πεδία, της αειφόρου ανάπτυξης και της επιχειρηματικότητας. Δεύτερον, η βιώσιμη επιχειρηματικότητα είναι ένα φαινόμενο που έχει προκύψει από τη βιβλιογραφία των μελετών διαχείρισης, τόσο ως θεωρητική έννοια όσο και ως μια εμπειρική προσέγγιση. Τρίτον, το άρθρο παρέχει μια επεξηγηματική μελέτη περίπτωσης ως αποδεικτικά στοιχεία και ως εμπειρική μελέτη παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο κάθε μία από τις τρεις διαστάσεις υλοποιήθηκαν μέσω της επιχειρηματικής δραστηριότητας με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη. Τέταρτον, διερευνά τη σχέση της θεσμικής μορφής και της δημιουργίας νέων επιχειρηματικών συμμετοχών, καθώς και την εφαρμογή στρατηγικών και διαχείρισης των τριών διαστάσεων του μοντέλου SE, οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών.

Η μελέτη περίπτωσης που παρουσιάζεται προσφέρει κάποιες σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Πρώτον, δείχνει πώς οι τρεις διαστάσεις της βιώσιμης επιχειρηματικότητας συνδέονται μεταξύ τους και συνδέονται στενά, δεδομένου ότι κάθε μία οδηγεί στο άλλο. Δεύτερον, αποκαλύπτει την παρουσία των επιχειρηματικών ευκαιριών μεγάλης κλίμακας θεμελιωμένη σε προβλήματα που είτε εμφανίζονται ως θέματα της τοπικής ανάπτυξης ή της οργανωτικής αδράνειας. Στην περίπτωσή μας, υπάρχουν τα οικονομικά οφέλη που προέρχονται από τις δραστηριότητες μιας επιχείρησης (Mediterra A.E.), αλλά και η κατανομή της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων στους παραγωγούς κάτι το οποίο συμβάλλει στην εφαρμογή μιας βιώσιμης στρατηγικής επιχειρηματικότητας για επιχειρήσεις και άλλους οργανισμούς.

Ένα άλλο άρθρο παρουσιάζει ένα αναθεωρημένο μοντέλο εκτίμησης για τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα στην Ασία, η οποία αποτελείται από πέντε τομείς, και συγκεκριμένα: τον οικονομικό, κοινωνικό, οικολογικό, πολιτιστικό και ηθικό.

Στην έρευνα αυτή του Racelis (2014), αναφέρεται ότι αναμφισβήτητο το πιο εντυπωσιακό χαρακτηριστικό της περιοχής της Ασίας είναι η μεγάλη ποικιλομορφία, η οποία μπορεί να συγκριθεί με οποιαδήποτε άλλη ομάδα στην κόσμο. Πράγματι, η οικονομική, πολιτική,

πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία της είναι μεγαλύτερη ακόμη και από εκείνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ραγδαία άνοδος της Κίνας και της Ινδίας, καθώς και η ίδρυση της ASEAN Οικονομική Κοινότητα από το 2015, προσφέρει μια ευκαιρία για την προσέλκυση περισσότερων άμεσων ξένων επενδύσεων οι οποίες θα διαφοροποιήσουν τη βάση παραγωγής, και θα επεκτείνουν τον ρόλο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Yap and Mujica 2013, Menon 2012). Η βιώσιμη ανάπτυξη στην Ασία καθιστά αναγκαία την εργασία ως λύση για την εξάλειψη ή τουλάχιστον την ανακούφιση της φτώχειας. Σε οικονομίες με βάση τη γεωργία, όπως οι Φιλιππίνες, η τελική λύση πρέπει να βρεθεί στην: ύπαιθρο και τις αγροτικές υποδομές, την βασική εκπαίδευση για τα παιδιά των φτωχών, καθώς και την εκπαίδευση των γυναικών. Επίσης, οι μεταφορές μετρητών στους φτωχότερους, των υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υγείας, της κατάρτισης τεχνικών δεξιοτήτων για μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και της κατώτερης κοινωνικής τάξης στην Ασία, είναι αναγκαίο να υπάρχουν και ειδικότερα στις αποκαλούμενες "Κάτω από την πυραμίδα" χώρες (BOP). Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα έτσι γίνεται όλο και πιο κρίσιμη για τους ανθρώπους που ζουν με κάτω από \$2 ανά κεφαλήν εισόδημα ανά ημέρα δύσκολα μπορούν να πάρουν ακόμη και τα αναγκαία αγαθά. Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κλίμακας (MME) αποτελούν ολοένα και περισσότερο μια δύναμη για την ενίσχυση της εθνικής οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης στην Ασία..

Στη συνέχεια, παρουσιάζεται ένα αναθεωρημένο μοντέλο της TBL για τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα στην Ασία, μια έρευνα που συνίσταται από διάφορους τομείς, δηλαδή, τον οικονομικό, κοινωνικό, οικολογικό, πολιτιστικό και ηθικό.

Δεδομένου ότι το άρθρο αυτό επικεντρώνεται στην επικοινωνία της αειφορίας και της ανάπτυξης μιας πιο εμπεριστατωμένης αξιολόγησης της βιωσιμότητας ως εργαλείο για την επιχειρηματικότητα η οποία θα περιλαμβάνει κατ'ανάγκη την ηθική ως συστατικό, το υπόλοιπο αυτού του άρθρου θα αναδείξει την σύνδεση της ηθικής ως εργαλείο για την επίτευξη της βιώσιμης επιχειρηματικότητας.

Η εμπειρική μελέτη διεξήχθη ανάμεσα σε επιχειρηματίες που πρέπει να φέρουν την ένδειξη "superlative" επειδή εμφανίζεται είτε το υψηλότερο είτε σχεδόν το υψηλότερο ποσοστό στις απαντήσεις τους για τις περισσότερες από τις ερωτήσεις σχετικά με ηθικές πολιτικές και προγράμματα. Για παράδειγμα, το 96% ανέφερε ότι είχαν κυρώσεις για αντιδεοντολογική συμπεριφορά, και ότι όπως ανακοινώθηκε στους εργαζομένους, το 79% είχε έναν επίσημο κώδικα δεοντολογίας, και το 69% είχε έναν κωδικό που παρέχει καθοδήγηση για την επίλυση ηθικών διλημμάτων. Τέλος, ορισμένα μέλη από αυτή την ομάδα με την ένδειξη «superlative»

βοήθησαν στην ανάπτυξη ενός προγράμματος ηθικής (38%), την ηθική που σχετίζεται με την κατάρτιση καθώς και ηθικά ζητήματα που συζητούν κάπως συχνά οι εργαζόμενοι (54%) (Morrisetal., 2002).

Το τελευταίο μέρος της παρούσης έρευνας αφορούσε μια μελέτη της τρέχουσας κατάστασης των κοινωνικών επιχειρηματιών στην Κορέα, όπως και τα θέματα πολιτικής. Έτσι, διεξάγεται με την ανάλυση των μειονεκτημάτων και των επιπτώσεων της πολιτικής της προώθησης κοινωνικών επιχειρηματιών. Στα ευρήματα περιλαμβάνονται οι απόψεις ότι: οι κοινωνικές επιχειρήσεις πρέπει να ξεφύγουν από την προσωπική δαπάνη και να μετατρέψουν τα οικοσυστήματα σε επίκεντρο, έτσι ώστε να ενθαρρυνθεί η μεγαλύτερη συμμετοχή της κυβέρνησης στην προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Με αυτόν τον έδωσε έμφαση στην παρακολούθηση τη διαχείριση και την αξιολόγηση μιας πρότασης για ένα πρότυπο μοντέλο για τα κοινωνικά προγράμματα προώθησης επιχειρηματιών. Επιπλέον, υπάρχει η πρόταση να μειώσει τα έργα με χαμηλή απόδοση, γεγονός που συνεπάγεται την ανάγκη για αυστηρότερη και πιο ουσιαστική λογιστικού συστήματος επιχειρηματικής διαχείρισης μέσω της μέτρησης και αξιολόγησης εργαλείων (Kim and Yoon, 2012).

Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα θεωρείται ότι έχει τη δύναμη για την ανακούφιση πολλών από τα κοινωνικά δεινά. Η αποστολή αυτή, ωστόσο, θα πρέπει να επεκταθεί πέρα αρκετά για την επίτευξη ενός τέτοιου στόχου που πρέπει να επιτευχθεί και να είναι αποτελεσματικός.

Η ακόλουθη έρευνα των Ben et al. (2011), βασίζεται στην ανάλυση των 44 υποθέσεων στον Καναδά, την Τυνησία και το Καμερούν, η έρευνα αυτή επιχειρεί να προσδιορίσει τα θεμέλια της βιώσιμης επιχειρηματικότητας (SE) σε μια διεθνή προοπτική και να αναδείξει τις πιθανές επιπτώσεις των οικονομικών, θεσμικών και πολιτιστικών διαστάσεων αλλά και τα ποικίλα επίπεδα της αειφορίας στις μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις (MME). Κοινωνικές, πολιτιστικές ιδιαιτερότητες και θεσμικές πραγματικότητες μπορούν, ωστόσο, να επηρεάσουν περισσότερο ή λιγότερο στην υιοθέτηση πρακτικών αειφορίας στις MME. Η μελέτη αυτή αποδεικνύει επίσης ότι τα εξωτερικά ερεθίσματα που απαιτούνται στην Τυνησία και το Καμερούν έχουν ως στόχο την επίτευξη της ίδιας περιβαλλοντικής συμμετοχής όπως διαπιστώθηκε στον Καναδά. Επιπλέον, τα προγράμματα υποστήριξης των MME για υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών και της επικοινωνίας για το θέμα θα πρέπει να προσαρμοστούν στα επιχειρηματικά κίνητρα, τα επίπεδα των επιχειρήσεων του ανοίγματος προς την αειφορία, τις κοινωνικές και πολιτιστικές πρακτικές που έχουν ήδη ενσωματωθεί, και τις προτεραιότητες των χωρών.

Οι στόχοι της παρούσας έρευνας είναι να αναλύσει και να εξηγήσει τις πρακτικές των ΜΜΕ, συγκρίνοντας και αντιπαραθέτοντας διάφορα επίπεδα της ΣΕ σε τρεις οικονομικές διαφορετικές χώρες: τον Καναδά, την Τυνησία και το Καμερούν. Ένας από τους στόχους της παρούσας μελέτης, είναι να διερευνήσει το βαθμό στον οποίο αυτές οι αντιθέσεις των επιπτώσεων κατά την ΣΕ προέκυψαν στις τρεις χώρες σύμφωνα με τη μελέτη. Οι επιχειρήσεις αναγνωρίστηκαν σύμφωνα με: (1) το μέγεθος τους, ο επίσημος ευρωπαϊκός ορισμός των ΜΜΕ που χρησιμοποιήθηκε, δηλαδή, οι επιχειρήσεις με λιγότερους από 250 υπαλλήλους (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2003) και (2) με τη συμμετοχή τους σε βιώσιμες πρακτικές ή την έλλειψη αυτών. Για να φτάσει σε βάθος η κατανόηση των συνθηκών που διεγείρουν τη συμμετοχή στη βιωσιμότητα μεταξύ των ΜΜΕ, επιλέχθηκαν οι επιχειρήσεις με διάφορα επίπεδα ολοκλήρωσης των βιώσιμων δραστηριοτήτων στις στρατηγικές τους. Επιλέχθηκαν ορισμένες ΜΜΕ για τη συμμετοχή τους σε ΣΔ (sustainable development), είτε μέσω επίσημης διαπίστευσης ή λόγω της φύσης της δραστηριότητάς τους. Στις τρεις χώρες, έγινε εισαγωγή δεδομένων η οποία αφορούσε πιστοποιημένες επιχειρήσεις, συμμετέχοντες σε περιβαλλοντικά ή κοινωνικά κυβερνητικά προγράμματα, και επιχειρήσεις που έχουν λάβει βραβεία ΕΚΕ (εταιρικής κοινωνικής ευθύνης).

Υπήρξαν ημιδομημένες συνεντεύξεις με τον ιδιοκτήτη-διευθυντή της κάθε επιχείρησης και ανάλυση των εγγράφων που παρέχονται από αυτούς. Διεξήχθη έρευνα σε 44 εταιρίες (αντιστοίχως, 15 στον Καναδά, 15 στην Τυνησία, και 14 στο Καμερούν). Αυτά τα άτομα επιλέχθηκαν για συνέντευξη, δεδομένου ότι αντιπροσώπευαν μέρος της επιχείρησης αξιών και ήταν οι κύριοι φορείς λήψης αποφάσεων (Marchesnay, 1993). Ο οδηγός συνέντευξης σχεδιάστηκε για να υπάρξει κατανόηση των επιπέδων των επιχειρήσεων της ΣΕ, καθώς και στρατηγικών και επιχειρησιακών στόχων που συνδέονται με κάθε επίπεδο στις τρεις χώρες της μελέτης.

Όπως αποδεικνύεται στη μελέτη αυτή, μερικοί κοινωνικοί, πολιτιστικοί και θεσμικοί παράγοντες που αφορούν το περιβάλλον μπορεί, να είναι πιο ευνοϊκοί για βιώσιμες πρακτικές.

Οι διαφορές είναι πιο εμφανείς κατά τη σύγκριση μεταξύ των χωρών. Στον Καναδά, η κίνηση προς την αειφορία υποκινείται κυρίως από ανταγωνιστικότητα, ενώ στο Καμερούν και την Τυνησία η εστίαση ορισμένων επιχειρηματιών είναι για τη βελτίωση του κοινωνικού πλαισίου των φορέων τους, χωρίς άμεση σύνδεση με την ανταγωνιστικότητα που επιδιώκεται σε παραδοσιακές δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, αντλώντας από τη θεσμική θεωρία, η θεσμική εξέλιξη στον τομέα τους θα πρέπει να οδηγήσει αυτές τις επιχειρήσεις σε μεγαλύτερα επίπεδα βιωσιμότητας. Διάφοροι ισομορφισμοί μπορούν να διαμορφώνονται βάσει: (1) των πιέσεων

της αγοράς από τους ανταγωνιστές και τους προμηθευτές (2) τις πιέσεις της κυβέρνησης με την εφαρμογή των αυστηρότερων νόμων και (3) οικονομικές πιέσεις από τους επαγγελματικούς οργανισμούς και τη διάχυση των τοπικών και διεθνών πρότυπων.

Η δεύτερη συνεισφορά της παρούσας μελέτης είναι η πρακτική στην φύση, τονίζοντας τις ιδιαιτερότητες της SE σε τρία διαφορετικά κοινωνικά και οικονομικά πλαίσια. Τα αποτελέσματα αποδεικνύουν ότι τα προγράμματα στήριξης για να βοηθήσει τις MME με την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών και την επικοινωνία σε σχέση με το θέμα αυτό δεν μπορεί να είναι τυποποιημένα. Αντ' αυτού, θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα σύμφωνα με: τα επίπεδα διαφάνειας των επιχειρηματιών στην αειφορία, τις διαχειριστικές πρακτικές που έχουν ήδη ενσωματωθεί εντός και γύρω από τις επιχειρήσεις, και τις προτεραιότητες των χωρών.

Η μελέτη αυτή δεν ήταν προφανώς χωρίς όρια. Στο θεωρητικό επίπεδο, οι συγγραφείς στηρίχθηκαν κατά κύριο λόγο στην διαχείριση, στην νεοθεσμική θεωρία, και την επιχειρηματικότητα. Θεωρητικά, δείχνει ότι η επιχειρηματικότητα έχει περιορισμούς για την εξήγηση των συμπεριφορών των επιχειρήσεων με χαμηλότερο επίπεδο βιώσιμου επιχειρηματικού προσανατολισμού. Σε μεθοδολογικό επίπεδο, η μελέτη αυτή βασίστηκε σε μικρά δείγματα των MME από διάφορους τομείς σε τρεις πολιτιστικά και οικονομικά διαφορετικές χώρες. Αυτό το άρθρο βασίζεται, στη χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων στη συλλογή δεδομένων, καθώς και στο υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης των ερωτηθέντων στις τρεις χώρες. Πρόσθετες μελέτες που χρησιμοποιούν μια πιο εθνογραφική προσέγγιση θα πρέπει να διεξάγονται με κάθε είδος επιχειρηματία σε κάθε χώρα για να κερδίσουν μια καλύτερη κατανόηση των πολιτισμικών διαφορών. Ποιοτικός έλεγχος, και συγκριτικές συνεντεύξεις πρέπει επίσης να διεξάγονται μεταξύ των τομέων για να ληφθούν υπόψη οι διαφορές στις συμπεριφορές που οδηγούνται από περιβαλλοντικές ή κοινωνικές πιέσεις συγκεκριμένων βιομηχανιών.

Το προτελευταίο άρθρο ασχολείται με τις στρατηγικές που αφορούν επιχειρηματίες οι οποίοι αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον στον κλάδο των κατασκευών στην περιοχή της Ολλανδίας.

Στην έρευνα των Woolthuis and Rosalinde (2010), αναφέρεται ότι ο κλάδος των κατασκευών στην Ολλανδία βρίσκεται σε δυσχερή θέση και δεν μπορεί να κινηθεί με ευκολία προς την κατεύθυνση της αειφορίας. Επίσης, πιστεύεται ότι οι επιχειρηματίες είναι σε θέση να παίξουν ένα μεγάλο ρόλο σε αυτό το μεταβατικό στάδιο με την εισαγωγή νέων προϊόντων και νέων επιχειρηματικών πρακτικών. Σε αυτό το άρθρο υπάρχει χρήση του πλαισίου στην αδυναμία της

αγοράς και του συστήματος για την ανάλυση των πιέσεων που οι επιχειρηματίες αντιμετωπίζουν κατά τη θέσπιση βιώσιμων καινοτομιών. Το άρθρο περιέχει συνεντεύξεις από 16 επιχειρηματίες στον κλάδο των κατασκευών στην Ολλανδία για να καθορίσει τις επιρροές που γνώρισαν από το περιβάλλον τους και τις στρατηγικές που χρησιμοποιούν για να ασχοληθούν με αυτά.

Η έρευνα επίσης επιχειρεί να εξετάσει την αλληλεπίδραση μεταξύ των επιχειρηματιών και του περιβάλλοντός τους, καθώς και τις στρατηγικές που χρησιμοποιούν για να δημιουργηθεί αυτό το πλαίσιο και γίνεται έρευνα για τους επιχειρηματίες που πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια: (1) είναι οι επιχειρηματίες που δημιουργούν νέες οικονομικές δραστηριότητες που οδηγούν στην αλλαγή της αγοράς, (2) που καινοτομούν, δηλαδή, έχουν τον επιτυχή πειραματισμό, την ανάπτυξη και εισαγωγή νέων προϊόντων, διεργασιών, συνδυασμών, υπηρεσιών ή οργανωτικών μορφών, (3) που συμβάλλουν στην αειφορία, δηλαδή, έχουν την ικανότητα να αναβαθμιστούν για να αλλάξουν ή να αντικαταστήσουν τις τρέχουσες πρακτικές στον τομέα, κάτι το οποίο οδηγεί σε μειωμένη υποβάθμιση του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, ενώ παράλληλα διατηρείται βελτιωμένη η οικονομική ανταγωνιστικότητα, και (4) ανήκουν στον κλάδο, δηλαδή, που είναι προμηθευτές των καινοτομιών (βασίζονται σε διάφορες τεχνολογίες) στον κλάδο των κατασκευών στην Ολλανδία (οι περισσότεροι από αυτούς δραστηριοποιούνται στην εγκατάσταση εξοπλισμού για την παραγωγή, αποθήκευση ή παροχή ενέργειας σε σπίτια και κτίρια).

Με βάση αυτά τα κριτήρια επιλέχθηκαν 16 επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνταν στον τομέα της βιώσιμης παραγωγής ενέργειας, τη διανομή και τη διαχείριση στον κλάδο των κατασκευών στην Ολλανδία. Αυτή η βιομηχανία περιλαμβάνει οικιστικά κτίρια, όπως κατοικίες και συγκροτήματα διαμερισμάτων, καθώς και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας κτίρια, όπως εμπορικά, βιομηχανικά ή κυβερνητικά κτίρια. Μεταξύ της ομάδας, οι διαφορές που εμφανίστηκαν ήταν κυρίως το μέγεθος της εταιρείας, που κυμαίνονται από περίπου πέντε ανθρώπους σε πάνω από εκατό, και η φάση του κύκλου ζωής που κυμαίνονται από νέο ξεκίνημα έως τις πιο καθιερωμένες εταιρείες στη φάση ανάπτυξης.

Το καλοκαίρι του 2009 πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο κάνοντας χρήση των ανοικτών συνεντεύξεων ζητώντας από τους επιχειρηματίες (1), τι είναι αυτό που επηρεάζει την εμπειρία τους από το περιβάλλον τους και (2), τις στρατηγικές που συνειδητά χρησιμοποιούν για να επηρεάσουν το περιβάλλον τους: (α) να πωλούν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, και (β) την αλλαγή στο περιβάλλον τους ώστε να δημιουργήσουν ευνοϊκότερες συνθήκες για τις επιχειρήσεις τους (π.χ., μεγαλύτερη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση).

Η Ολλανδική κατασκευαστική βιομηχανία ωθείται προς τη βιωσιμότητα για παράδειγμα από την κυβερνητική νομοθεσία. Υπάρχουν, επίσης, καθεστώτα ενθαρρύνοντας τις δυνάμεις επιδοτήσεων που ευνοούν τη βιώσιμη καινοτομία στον τομέα της ενέργειας και παρακινεί τους επιχειρηματίες να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες που προκύπτουν από αυτό. Από τις συνεντεύξεις καθίσταται επίσης σαφές ότι υπάρχει όλο και περισσότερο μια ώθηση στην αγορά: κυρίως από την πλευρά των εμπορικών εξελίξεων (γραφεία), οι πελάτες ζητούν βιώσιμες λύσεις, καθώς μπορούν να μειώσουν το κόστος εκμετάλλευσης και να βελτιώσουν την εικόνα τους.

Μια σημαντική συμβολή της έρευνάς αυτής είναι ότι υπάρχει διάκριση μεταξύ των διαφόρων τύπων των επιχειρηματιών: σε προηγούμενες έρευνες που περιγράφονται κυρίως με στρατηγικές αντίστασης σε περιβαλλοντικές πιέσεις τα ευρήματά δείχνουν πώς οι επιχειρηματίες είναι δημιουργοί του δικού τους περιβάλλοντος με την ενεργό δημιουργία δικτύων, υποδομών, την πρόβλεψη μελλοντικών νομοθεσιών και κανονιστικών διατάξεων. Μπορεί επίσης να αναγνωριστεί ότι τόσο η κατασκευή του συστήματος από επιχειρηματίες είναι μια καινοτομία. Αν και μπορούν να συμβάλουν στη μετάβαση πιέζοντας άλλους φορείς προς τη βιωσιμότητα του συστήματος οι εξής επιχειρηματίες δεν αισθάνονται ότι πρέπει να είναι οι πρωταγωνιστές της συστημικής αλλαγής. Αντιθέτως θα προτιμούσαν να χρησιμοποιούν το σύστημα για την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων τους. Οι επιχειρηματίες προσπαθούν να δημιουργήσουν νέα δίκτυα φορέων στους οποίους εφαρμόζονται οι νέοι κανόνες (π.χ., να αγοράζουν και να πωλούν σε άλλα κριτήρια) σε σχέση με αυτά τα δίκτυα που θέλουν να αμφισβητήσουν τα ήδη υπάρχοντα. Στόχος τους είναι να δημιουργήσουν ένα «νέο, αυξανόμενο 'δάσος' με πολλά μικρά καινοτόμα δέντρα» και να αναπτύξουν μια σειρά από βιώσιμες καινοτομίες που ανταγωνίζονται με τη «μη βιώσιμη έννοια του παλιού δάσους». Με τον τρόπο αυτό αποδεικνύεται το γεγονός ότι έχουν καλή επιχειρηματική λειτουργία με βιώσιμα προϊόντα. Συνολικά συμπεραίνουμε ότι στον κλάδο των κατασκευών, υπάρχουν πολλοί λόγοι για να επενδύσουν σε βιώσιμες λύσεις.

Ολοκληρώνοντας, η τελευταία έρευνα του κεφαλαίου διερευνά τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα μιας μη κερδοσκοπικής επιχείρησης που ισχυρίζεται ότι συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη του συστήματος τροφίμων.

Στην έρευνα των Hahn et al. (2016), χρησιμοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις και έρευνα του προσαρμοστικού κύκλου με σκοπό να αξιολογηθεί το τι συνιστά την κοινωνική και βιώσιμη επιχειρηματικότητα σε αυτή την περίπτωση.

Η επιχείρηση, Biodynamiska Produkter (BP), γνώρισε περιόδους ανάπτυξης, διατήρησης και ταχεία μείωση της ζήτησης, ακολουθούμενη από περιόδους αναδιοργάνωσης. Τα αποτελέσματά μας δείχνουν ότι η BP, με κοινωνική αποστολή και την εστίασή της για τα βιολογικά τρόφιμα, πληροί τα κριτήρια της τόσο την κοινωνική αλλά και τη βιωσιμότητα της επιχειρηματικής οργάνωσης. Η BP παρουσιάζει επίσης τα κριτήρια για την οργανωτική ανθεκτικότητα: δύο μεγάλες κρίσεις της δεκαετίας του 1970 και στα τέλη του 1990 ικανοποιήθηκαν από τον μετασχηματισμό και τις νέες καινοτομίες της αγοράς (προσαρμογές). Η BP έχει προωθήσει τον τομέα των βιολογικών τροφίμων στη Σουηδία, αλλά δεν επωφελήθηκε από αυτό. Στην περίπτωση αυτή, η ανθεκτικότητα έχει ενισχύσει τη βιωσιμότητα σε γενικές γραμμές, αλλά εντοπίστηκαν επίσης συμβιβασμοί. Η έμφαση στην εμπιστοσύνη, η τοπική ταυτότητα, οι κοινωνικοί στόχοι και οι αργές αποφάσεις μπορεί να παρεμποδίζουν τόσο οικονομικές επιδόσεις αλλά και νέες προσαρμογές.

Σε αυτή την εργασία, θα διερευνηθεί η ανθεκτικότητα μιας επιχείρησης με ένα διπλό κοινωνικό και περιβαλλοντικό προσανατολισμό, μια επιχείρηση που ισχυρίζεται ότι συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη του συστήματος τροφίμων. Τα δύο ερευνητικά ερωτήματα που θα διερευνηθούν είναι: (1) Τι συνιστά την κοινωνική και τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα σε αυτήν την περίπτωση (2) Τι καθορίζει την αντοχή του οργανισμού; Έτσι αυτά τα ερωτήματα προέρχονται μέσα από μια μελέτη περίπτωσης μιας επιχείρησης που έχει βιώσει περιόδους ανάπτυξης, διατήρησης, απελευθέρωσης και την εκ νέου οργάνωση.

Η Biodynamiska Produkter είναι ένα μη κερδοσκοπικό ίδρυμα που παρέχει στους καταναλωτές τρόφιμα υψηλής ποιότητας με βιολογική και βιοδυναμική, με τρόπο που επιτρέπει στους γεωργούς να συνεχίσουν την ανάπτυξη. Αυτό έχει ως στόχο να παρέχει ευνοϊκές μακροπρόθεσμες προϋποθέσεις για τους αγρότες που καλλιεργούν βιοδυναμικά προϊόντα. Η BP αποτελείται από τέσσερα μέρη: ένα κουτί φρούτων και λαχανικών (Ekolådan), ένα χονδρέμπορο, μια εμπορική εταιρεία και δύο μονάδες παραγωγής (ένα βιολογικό αγρόκτημα φρούτων και μια οργανική αγορά κήπου στη Σουηδία). Η BP είναι μια πλήρως πιστοποιημένη βιολογική επιχείρηση που βρίσκεται στην Järna, 40 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Στοκχόλμης. Η περιοχή αυτή είναι το πιο σημαντικό ανθρωπομορφικής σημασίας σύμπλεγμα στη Σουηδία, στο οποίο η BP έχει ένα αναπόσπαστο τμήμα της από την έναρξή του το 1966.

Η BP συνεργάζεται με παρόμοιες πρωτοβουλίες στα οργανικά μέσα κλίμακας στην Ευρώπη με πηγή αντικειμένων, όπως ο καφές, οι μπανάνες και άλλα φρούτα από το εξωτερικό. Δεδομένου ότι αυτά τα προϊόντα προέρχονται στα λιμάνια στις κάτω χώρες, η BP έχει έναν εργαζόμενο

εκεί. Ο χονδρέμπορος, ο οποίος παρέχει εστιατόρια, κουζίνες, καταστήματα βιολογικών προϊόντων σύμφωνα με το δικό του καθεστώς, αγοράζει όλα τα προϊόντα και τα μεταποιημένα προϊόντα από τη Σουηδία, την Ευρώπη και το εξωτερικό.

Οι συνεντεύξεις επικεντρώθηκαν στην ανθεκτικότητα και την προσαρμογή, την εμπιστοσύνη και την οικονομική βιωσιμότητα. Μερικές ερωτήσεις είχαν ένα γενικό χαρακτήρα (π.χ., πότε η εταιρεία/πρωτοβουλία ξεκίνησε και από ποιον? πώς κατάλληλοι εταίροι εντοπίστηκαν αρχικά). Άλλες ερωτήσεις ήταν πιο συγκεκριμένες, συμπεριλαμβανομένου του πώς οργανώθηκε η τροφική αλυσίδα(π.χ., η σημασία της εμπιστοσύνης και πώς η εμπιστοσύνη είναι χτισμένη στην επιχείρηση)? στην ισορροπία μεταξύ διαφοροποίησης της ποιότητας, τον όγκο και τις οικονομικές επιδόσεις (π.χ., οι ποιότητες που η εταιρεία χρησιμοποιεί για να διαφοροποιήσουν τα προϊόντα τους από άλλα προϊόντα)? στις λογικές των επιχειρήσεων , τον χειρισμό της αλλαγής (π.χ., ποιες είναι οι κρίσιμες φάσεις? ποια ήταν τα κυριότερα εμπόδια για την ανάπτυξη).

Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα σημαίνει, "προώθηση μιας αιτίας πέρα από την επιτυχία της επιχείρησης", και για την BP, τον έλεγχο της εταιρείας στην τροφική αλυσίδα η οποία έχει προτεραιότητα σε σχέση με την αύξηση του όγκου πωλήσεων. Η BP έχει συμβάλει στην τοπική και περιφερειακή βιώσιμη ανάπτυξη για σχεδόν 50 χρόνια. Με τα χρόνια, η αγορά έχει αυξηθεί ταχύτερα από ό, τι η ίδια η BP, και οι πωλήσεις τους δεν έχουν αυξηθεί με τον ίδιο ρυθμό όπως έχει εξελιχθεί η αγορά. Έτσι καταλύθηκε η οργάνωση στην επέκταση της βιολογικής πώλησης φρούτων και λαχανικών και άνοιξε το δρόμο με την εισαγωγή μιας σειράς άλλων βιολογικών προϊόντων στη Σουηδία. Ωστόσο, υπάρχουν συμβιβασμοί μεταξύ βιώσιμης επιχειρηματικότητας και οργανωτικής ανθεκτικότητας, στην οποία επισημαίνεται η περίπτωση της BP. Η βιωσιμότητα απαιτεί μετασχηματισμό μετά την κρίση, όχι απλώς προσαρμογή, η οποία μπορεί να απεικονισθεί με τον προσαρμοστικό κύκλο. Οι μελέτες περιπτώσεων έχουν να διαδραματίσουν ένα ρόλο στην οικοδόμηση της γνώσης γύρω από προσαρμοστικούς κύκλους στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων και του επιχειρηματικού οικοσυστήματος που απαιτείται για το σκοπό αυτό έτσι ώστε να είναι επιτυχής. Αυτή η μελέτη θα πρέπει να βοηθήσει στην οικοδόμηση ενός ισχυρότερου δυναμικού επιχειρηματικού θεωρητικού μοντέλου που μπορεί να αντιμετωπίσει την έλλειψη δυναμικών μοντέλων σε αυτόν τον τομέα. Τα υπάρχοντα μοντέλα είναι συνδεδεμένα με το κέρδος και η έλλειψη βιωσιμότητας είναι αναπόσπαστο στοιχείο.

3.3 Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Στην τρίτη ενότητα του κεφαλαίου αναφέρονται έρευνες σχετικά με την βιώσιμη επιχειρηματικότητα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (MME) και πως αυτές επηρεάζονται από τη βιωσιμότητα.

Η βιωσιμότητα συχνά θεωρείται ως το προνόμιο των μεγάλων επιχειρήσεων με κεφάλαια στις οποίες αρκεί για να επενδύσουν στην αποτελεσματική βιωσιμότητα. Αυτό που είναι ίσως λιγότερο καλά κατανοητό και τεκμηριωμένο είναι το εύρος των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (MME), συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρηματικών ξεκινήματων, μερικά από τα οποία βασίζουν το σύνολο των δραστηριοτήτων με βάση τις βιώσιμες αρχές.

Το άρθρο του Rodgers (2010), χρησιμοποιεί μια προσέγγιση δηλαδή μια περιπτωσιολογική μελέτη για να διερευνήσει τον τρόπο λειτουργίας της βιωσιμότητας και αντλεί δεδομένα που αφορούν τόσο την πρωτογενή έρευνα αλλά και δευτερογενή δεδομένα για την ανάπτυξη και τη διερεύνηση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας στον τομέα αυτό.

Η πρώτη περίπτωση που περιγράφεται είναι αυτή της Pachacuti ([http:// www.pachacuti.co.uk/](http://www.pachacuti.co.uk/)), μια εμπορική (fair) εταιρεία ενδυμάτων η οποία διοικείται από την Carry Somers. Η δεύτερη περίπτωση είναι της Eco Cabin ([http:// www.ecocabin.co.uk](http://www.ecocabin.co.uk)) μια εταιρεία διακοπών στο Ηνωμένο Βασίλειο». Η τρίτη περίπτωση αφορά την Bricksandbread (<http://www.bricksandbread.com>) μια βιώσιμη οργάνωση η οποία ιδρύθηκε, μετά από πολλή πρακτική εμπειρία, από τον Trudy Thompson.

Η εργασία αυτή αντλεί πληροφορίες για πρωτογενή και δευτερογενή δεδομένα και εξετάζει τρεις μελέτες περιπτώσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων που εδρεύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η έρευνα προτίθεται να ερευνήσει τα χαρακτηριστικά της βιώσιμης επιχειρηματικότητας σε αυτές τις εταιρείες και αναζητά τα κοινά σημεία σε αυτό. Εξετάζει θέματα που αφορούν τις αρχές της αειφορίας αλλά και θέματα ανάπτυξης και κέρδους. Η μελέτη επιδιώκει να αναλύσει τόσο τα επιχειρηματικά χαρακτηριστικά όσο και τα οικολογικά στοιχεία της επιχείρησης.

Η Pachacuti είναι μια επιτυχημένη επιχείρηση που ασχολείται με την σύγχρονη μόδα και τα αξεσουάρ, βρίσκεται στα θεμέλια του δίκαιου εμπορίου (fair trade) και διοικείται από γυναίκα επιχειρηματία που ονομάζεται Carry Somers. Η οργάνωση είναι αποφασισμένη να προστατεύσει τα συμφέροντα της Λατινικής Αμερικής αλλά και των παραγωγών που προμηθεύουν τα αγαθά και τις παραδοσιακές δεξιότητες τους στην εταιρεία. Η λέξη Pachacuti «Κόσμος ανάποδα» στη γλώσσα της περιοχής των Άνδεων χρησιμοποιήθηκε για όνομα από την Somers αφού ένιωθε ότι εκπροσωπούνται ο στόχος της επιχείρησης αλλά και η αποκατάσταση της οικονομικής ισορροπίας για τους προμηθευτές της, αντιστρέφοντας τα άδικα πρότυπα εμπορίας. Η Pachacuti είναι επίσης μια « πράσινη » επιχείρηση η οποία «ενθαρρύνει τη χρήση των πόρων και των μεθόδων παραγωγής που είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες και κατάλληλες για την περιοχή». Αυτό περιλαμβάνει συνήθως τη διαχείριση των επιπέδων των αποβλήτων και την ανακύκλωση και την προμήθεια των πρώτων υλών για τα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης του τροπικού δάσους Tagua.

Η Eco Cabin περιγράφεται ως περιβαλλοντικά υπεύθυνη επιχείρηση στους λόφους του Shropshire. Πρόκειται ουσιαστικά για μια εξελιγμένη ξύλινη καλύβα στο εσωτερικό του αποτυπώματος από ένα κινητό σπίτι, το οποίο είναι φιλικό σε κάθε πτυχή της. Όλα είχαν ερευνηθεί διεξοδικά από την Kate Grubb, την βιώσιμη επιχειρηματία που βλέπει την «εμπειρία EcoCabin» ως μια ευκαιρία για να «εκπαιδεύσουν» τους ανθρώπους στη ζωή τους σε πιο φιλικά προς το περιβάλλον πρότυπα. Έτσι, η καμπίνα περιλαμβάνει χώρους κομποστοποίησης, δυνατότητες ανακύκλωσης και πολύ περιορισμένες εγκαταστάσεις αποβλήτων, ένα φιλικό προς το περιβάλλον πλυντήριο ρούχων, ηλιακής ενέργειας που συνδέεται με το νερό, μια σόμπα καύσης για ροκανίδια, ακόμη και οικολογική διακόσμηση.

Η Bricks&Bread, είναι μια καινούργια εταιρεία η οποία στεγάζεται σε μια βιομηχανική αποθήκη και χρησιμοποιεί χώρο για πολλές και ποικίλες δραστηριότητες. Επίσης, στο χώρο είναι μια δημόσια πλήρης «αρένα» με αναλόγιο και στασίδια εκκλησίας και περιβάλλεται από μαυροπίνακες όλα διακηρύσσοντας τα μηνύματα της αειφορίας. Η Bricks&Bread αναλαμβάνει μια ποικιλία από διαφορετικά είδη εργασίας. Ξεκινά από την εκπαίδευση του τοπικού λαού σχετικά με τη βιωσιμότητα και ενεργεί ως κομβικό σημείο για την οικοδομή. Επιπλέον, υπάρχουν πληροφορίες βιώσιμων οικοδομικών προϊόντων.

Οι περιπτώσεις που αναφέρονται εδώ αφορούν μικρές επιχειρήσεις εκκίνησης που τείνουν να ακολουθούν τις βασικές αρχές από τον ορισμό <<DEFI>> του Ισαάκ της επιχείρησης «greengreen» όπου η βιωσιμότητα και οι συναφείς δεοντολογικές αρχές παραμένουν υψίστης

σημασίας στο επιχειρηματικό εγχείρημα. Αυτές οι εμπειρίες, λέει, «δεν θα είναι απλά προϊόντα» Pink (2006). Είναι ίσως η υπόθεση ότι οι οργανισμοί που παρέχουν αυτές τις εξελιγμένες εμπειρίες δεν θα είναι απλές, αλλά μπορεί να είναι εκείνες που μπορούν να συνδυάσουν μια πρωτόγνωρη ζήτηση για περιβαλλοντικές επιδόσεις και την απόκτηση κέρδους. Σαφώς, οι τρεις βιώσιμοι επιχειρηματίες σε αυτές τις μελέτες περίπτωσης προβάλλουν την επιχείρησή τους, όχι μόνο ως μια ροή εσόδων, αλλά ως δίαυλο για την κοινωνική αλλαγή. Αυτό είναι σύμφωνο με την εικόνα της πράσινης σκέψης ότι η βιωσιμότητα απαιτεί κάτι περισσότερο από οικολογική αποτελεσματικότητα ή την ελαχιστοποίηση της ενέργειας, των πόρων και των αποβλήτων, αλλά απαιτεί επίσης θεμελιώδη στοιχεία όπως ατομικά, κοινωνικά και θεσμικού μετασχηματισμού Birkeland (2002) και ίσως αυτά τα είδη των βιώσιμων επιχειρήσεων θα παρέχουν μια διαδρομή προς αυτό.

Αυτή η έρευνα διερευνά το πώς η βιωσιμότητα συνδέεται με τους επιχειρηματίες αλλά και τις σχέσεις τους με τους κατόχους μετοχών. Η θεωρία της επιχειρηματικής δράσης έχει τονίσει την ανάγκη να κατανοήσουν καλύτερα πώς η ατομική αντίληψη οδηγεί τη συμπεριφορά των επιχειρηματιών, σε γενικές γραμμές, και την ευκαιρία που αναζητούν στα πρώτα στάδια του σχηματισμού των επιχειρήσεων. Μεγάλο μέρος της ελευθερίας της αειφορίας με γνώμονα τους επιχειρηματίες που θα βιώσουν στην επιτυχή ανάπτυξη των επιχειρήσεών τους εξαρτάται από την κατάλληλη διαχείριση των ενδιαφερομένων μερών για την υποστήριξη επιχειρηματικών ιδεών τους. Στο πλαίσιο της θεωρίας της επιχειρηματικής γνώσης, υποστηρίζεται ότι με έμφαση στη βιωσιμότητα οι επιχειρηματίες κατευθύνονται από τον τρόπο που ασχολούνται με αυτό το συγκεκριμένο έργο λόγω της triple-bottom-line(TBL) φύσης των επιχειρήσεών τους. Το άρθρο ασχολείται με την εμφάνιση της αειφορίας με γνώμονα την επιχειρηματικότητα, αναπτύσσει ένα αναθεωρημένο μοντέλο των ενδιαφερομένων μερών αναγνώρισης και προτείνει ένα ποιοτικό σχεδιασμό της έρευνας που απεικονίζεται με μια συγκεκριμένη περίπτωση.

Στη συνέχεια, μία άλλη έρευνα του Schlange (2006) η οποία διεξήχθη στο Ελβετικό Πολυτεχνείο (ETH) παραθέτει τα έξι δεδομένα.

Η διεθνής πρωτοβουλία «my climate» προέρχεται από το 2002 ως παράγωγος από το Ελβετικό Πολυτεχνείο ETH στην Ελβετία. Ιδρύθηκε από μια ομάδα φοιτητών και ερευνητών μετά από την επιθυμία να κάνουν μια προσωπική συμβολή στη μείωση της «οικολογικού αποτυπώματος» αντισταθμίζοντας τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που προκαλούνται από τα αεροπορικά ταξίδια τους.

Ως εταιρική σχέση της προστασίας του κλίματος, η ιδέα βασίστηκε στην έννοια του εθελοντισμού και των καινοτόμων λύσεων για την προστασία του κλίματος. Σήμερα, η εταιρεία my climate είναι ένας από τους κορυφαίους παρόχους μέτρων αντιστάθμισης άνθρακα σε όλο τον κόσμο. Οι πελάτες προέρχονται από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και μεγάλες επιχειρήσεις, δημόσιες αρχές, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και διοργανωτές της εκδήλωσης. Προσφέρουν στις επιχειρήσεις υψηλής ποιότητας άνθρακα που αντισταθμίζεται πιστοποιητικά για επαγγελματικά ταξίδια, συνέδρια, προϊόντα, ή για καθεστώτα συμμόρφωσης. Οι ιδιώτες μπορούν να αντισταθμίσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των εκπομπών από τις μεταφορές με την αγορά ενός my climate αεροπορικού εισιτηρίου. Τα έσοδα επενδύονται σε πιστοποιημένα προγράμματα για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακά αποδοτικές τεχνολογίες. Επιπλέον, η my climate ενθαρρύνει το δημόσιο διάλογο για την προστασία του κλίματος και εκστρατείες για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου στη γη. Σαν μη κερδοσκοπικός οργανισμός, η my climate ως ίδρυμα απαλλάσσεται από τη φορολογία. Εκτός από την Ελβετία, η my climate έχει θυγατρικές εταιρείες στην Γερμανία και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Στην τελευταία έρευνα της ενότητας παρουσιάζεται η εμφάνιση της αειφορίας με γνώμονα την επιχειρηματικότητα στο πλαίσιο των τριών υφιστάμενων εννοιών: δηλαδή, τα οικονομικά, κοινωνικά και οικολογικά χαρακτηριστικά.

Η ανάλυση έχει προσεγγίσει αυτό το πεδίο της μελέτης από τη σκοπιά της γνωστικής λειτουργίας, δεδομένου ότι οι επιχειρηματίες προσπαθούν να δημιουργήσουν τις αξίες που ουσιαστικά μπορούν να πράξουν μέσω της βιωσιμότητας.

Ως εκ τούτου, το πρώτο στάδιο της ανάλυσης της έρευνας των Ciochină et al. (2016), επικεντρώθηκε στις ευκαιρίες που υπάρχουν για να σχηματιστεί μια νέα επιχείρηση υπό το πρίσμα της αειφορίας. Ως αποτέλεσμα, βρέθηκε ότι με έμφαση στη βιωσιμότητα οδηγείται η επιχειρηματικότητα και μπορεί να τοποθετηθεί στο σημείο τομής των τριών εννοιών.

Στο επόμενο στάδιο της ανάλυσης, θα διερευνηθούν οι ιδιαιτερότητες των αντίστοιχων πλαισίων των ενδιαφερομένων και θα αιτιολογηθεί ότι η βιωσιμότητα με γνώμονα τις επιχειρήσεις μπορεί να χαρακτηρίζεται από μια αντίληψη, η οποία ενσωματώνει και άλλες προοπτικές. Συγκεκριμένα, προτείνεται ότι η αειφορία με γνώμονα τους επιχειρηματίες επιλέχθηκε από τους μετόχους τους σε μια πιο ολοκληρωμένη και πιο προσανατολισμένη στο μέλλον έρευνα. Ωστόσο, δεδομένου ότι, σε αυτό το συγκεκριμένο σεβασμό, η επιχειρηματική σκέψη

εμφανίστηκε να είναι αρκετά διαφορετική από το διαχειριστικό τομέα, βρέθηκε ότι η εφαρμογή της βιωσιμότητας με γνώμονα τις επιχειρήσεις εγείρει ζητήματα που αφορούν την τροποποίηση. Ως εκ τούτου, προτείνονται δύο ερωτήματα, όπως αξίζει να μελετηθούν με περισσότερες λεπτομέρειες, καθώς και στο ευρύτερο πεδίο εφαρμογής. Κατ' αρχάς, από θεωρητική σκοπιά: Τι μπορεί να κάνει η ανάλυση των ενδιαφερόμενων μερών νόησης τα οποία συμβάλλουν στην εννοιολόγηση της αειφορίας με γνώμονα την επιχειρηματικότητα. Και, δεύτερον, από πρακτική άποψη: Πώς λειτουργεί η ταυτοποίηση και η διαδικασία επιλογής έτσι ώστε να συμβάλουν στην επιτυχία της αειφορίας με γνώμονα τις επιχειρήσεις;

Υποθέτοντας ότι η βιώσιμη επιχειρηματικότητα οδηγεί στην απόδοση της επιχείρησης, το παρόν άρθρο προτίθεται να διερευνήσει τις απόψεις των ΜΜΕ (μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις) σε διαφορετικές όψεις. Η έμφαση δίνεται στην προσέγγιση των επιχειρηματιών προς τους ανθρώπους, τον πλανήτη, το κέρδος και την ιεράρχηση τους μέσα από την δυναμική των επιχειρήσεων. Οι διαστάσεις θεωρούνται σημαντικοί παράγοντες για τη δημιουργικότητα, τις επιδόσεις των επιχειρήσεων από πλευράς κύκλου εργασιών, την προσέλκυση και διατήρηση των πελατών και το μερίδιο αγοράς. Με σκοπό την δοκιμή των προηγούμενων υποθέσεων, χρησιμοποιήθηκε μια ποσοτική άποψη η οποία βασίζεται σε μια έρευνα με βάση το ερωτηματολόγιο. Καθώς τα αποτελέσματα συνδέονται άμεσα με το προτεινόμενο μοντέλο το οποίο αντιπροσωπεύει περίπου το 50% της διακύμανσης των επιδόσεων των επιχειρήσεων. Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι η βιώσιμη επιχειρηματικότητα πλησιάζει προς το λαό, τα κέρδη έχουν σημαντική θετική επίδραση στην απόδοση των επιχειρήσεων.

Ένα σύνολο με 147 ρουμανικής προέλευσης μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα σχετικά με την επίδραση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας άλλα και τις προσεγγίσεις σχετικά με τις επιδόσεις των επιχειρήσεων. Η δειγματοληψία επικεντρώθηκε στα διαθέσιμα θέματα, αλλά το γεγονός αυτό δεν μεταβάλλει τους στόχους της έρευνας. 109 έγκυρα ερωτηματολόγια ανακτήθηκαν, αποδίδοντας ένα ποσοστό ανταπόκρισης των 74%. Η έρευνα διεξήχθη μεταξύ της 18ης Ιουλίου και της 2ας Αυγούστου 2014. Τα ερωτηματολόγια αποστέλλονται στα e-mails των επιχειρηματιών αφού επιβεβαιωθεί αρχικά η συγκατάθεσή τους για να λάβουν μέρος στην έρευνα. Μετά την αποδοχή, από τους επιχειρηματίες (ιδιοκτήτες επιχειρήσεων αντιμετωπίζονται ως βασικοί πληροφοριοδότες) ολοκληρώθηκε το ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από κλειστού τύπου ερωτήσεις. Τα αποτελέσματα αξιολογήθηκαν σε κλίμακες πέντε σημείων Likert που

κυμαίνονταν από «πολύ αναληθές» (1), «αναληθές» (2), «ούτε αναληθές» (3), «ούτε αλήθεια» (4), « αλήθεια» (5).

Η τρέχουσα έρευνα προσθέτει στην υπάρχουσα βιβλιογραφία δύο διαφορετικούς τρόπους. Από τη μία πλευρά, τη σχέση μεταξύ της βιώσιμης επιχειρηματικότητας και της επιχειρηματικής απόδοσης η οποία ελάχιστα έχει αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο των MME. Οι ερευνητές ενδιαφέρονται κυρίως για τον έλεγχο της υπόθεσης των μεγαλύτερων οργανωτικών φορέων, δηλαδή επιχειρήσεις, υπογραμμίζοντας τις συνέπειες και τη σημασία των πολιτικών ΕΚΕ και των βέλτιστων πρακτικών. Επιπλέον, μια λεπτομερή μελέτη για τις MME επιχειρήσεις στις Ευρωπαϊκές αναπτυσσόμενες χώρες (όπως η Ρουμανία) διεξήχθη ακόμη. Από την άλλη πλευρά, η μελέτη επισπεύδει την εξερεύνηση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας χρησιμοποιώντας ένα σημαντικό στατιστικό εργαλείο, το οποίο εξακολουθεί να είναι λιγότερο γνωστό και εκτιμάται από τους ερευνητές για τις αναπτυγμένες χώρες.

Εστιάζοντας στις θεωρητικές και πρακτικές συνέπειες της έρευνας, αρκετές πτυχές μπορεί να θεωρηθούν σημαντικές. Πρώτον, η μελέτη δείχνει μια θετική επιχειρηματική στάση απέναντι στα άτομα και το κέρδος (κατά τη λογική της TBL), το οποίο θα μπορούσε να θεωρηθεί ως απαραίτητη προϋπόθεση των μελλοντικών επιχειρήσεων, που περιγράφεται ως βιώσιμη επιχειρηματικότητα. Η έρευνα διεξήχθη με 109 MME στη Ρουμανία και αποκαλύπτει ότι η βιώσιμη επιχειρηματικότητα (ακόμη και στις αναπτυσσόμενες χώρες) μπορεί να δώσει λύση σε κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα σε στοιχεία που αφορούν λογαριασμούς για μακροχρόνια σταθερή απόδοση. Έτσι, οικονομικοί και μη οικονομικοί στόχοι θεωρούνται ταυτόχρονα από τις επιχειρηματικές προτεραιότητες και συμβάλλουν άμεσα στις καθαρές δράσεις κέρδους. Δεύτερον, από μια πιο πρακτική άποψη, τα ευρήματα που έχουν συσταθεί ως πλαίσιο αναφοράς για τους νέους επιχειρηματίες που ενδιαφέρονται για την αξιοποίηση της δυναμικής της αγοράς, είναι απαραίτητα στην αξιοποίηση των ευκαιριών και προώθηση κατάλληλων λύσεων. Σε αυτό το επίπεδο, οι νέοι επιχειρηματίες μπορούν να αναγνωρίσουν το γεγονός ότι η μια θετική προσέγγιση απέναντι στα άτομα και τα συλλογικά οφέλη είναι πιθανό να επιφέρουν μακροπρόθεσμη επιχειρηματική εκτέλεση. Υπάρχει λοιπόν η ευκαιρία για την προώθηση και εδραίωση βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων από την έναρξη των επιχειρήσεων.

Στην παρούσα μελέτη ο εννοιολογικός ορισμός και το ερευνητικό μοντέλο θα μπορούσε να βελτιωθεί με την συμπερίληψη περισσότερων λεπτομερών αλλά και την επικέντρωση σε μέτρα από τις υπάρχουσες δομές. Τα στοιχεία που υπάρχουν στη μέτρηση TBL αλλά και τα κατασκευάσματα απευθύνονται σε προσεγγίσεις των επιχειρηματιών (αντιλήψεις, στάσεις,

πεποιθήσεις) και όχι σε πραγματικές συμπεριφορές. Έτσι, μια μελλοντική έρευνα θα βασίζεται σε ένα άλλο πλαίσιο που στοχεύει σε συμπεριφορικές πτυχές. Επιπλέον, η επανάληψη της έρευνας χρησιμοποιώντας ένα παρόμοιο δείγμα από τη Ρουμανία ή από άλλες αναπτυσσόμενες χώρες στην Ευρώπη θα παρέχει ένα πρόσθετο τεστ υποθέσεων (π.χ. τη σχέση ανάμεσα στην υπόθεση της προστασίας του περιβάλλοντος και των επιχειρηματικών επιδόσεων). Τέλος, όσον αφορά τα μελλοντικά κατασκευάσματα που έχουν ενσωματωθεί στο μοντέλο έρευνας, μια θεωρητική ανάπτυξη πέρα από τα όρια του triple-bottom-line, θα πρέπει να συνιστάται, καθώς και άλλοι παράγοντες (επιχειρηματική στρατηγική, επιχειρηματικό σχεδιασμό, κλπ), οι οποίοι μπορούν να ευθύνονται για μια συνολική εικόνα της βιώσιμης επιχειρηματικότητας.

3.4 Η βιώσιμη επιχειρηματικότητα και η σύνδεση της με την εκπαίδευση

Η ανώτερη εκπαίδευση (στις επιχειρήσεις) μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο αλλά και θεμέλιο για τους βιώσιμους επιχειρηματίες.

Στο άρθρο των Blok et al. (2014), υπάρχει μια προσέγγιση η οποία ελήφθη ως ένα πρώτο βήμα να συνδεθούν οι χώροι της εκπαίδευσης για την επιχειρηματικότητα και την αειφορία, αφού πρόκειται για διαφορετικούς κόσμους που μπορούν να αλληλοενισχύονται. Με βάση μια ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, υπάρχει μια προσπάθεια να επικεντρωθούν οι συζητήσεις της ομάδας με τους εκπαιδευτικούς στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και ένα δομημένο ερωτηματολόγιο μεταξύ των μαθητών. Έτσι ένα σύνολο με σαφείς, διακριτές αρμοδιότητες αναπτύχθηκε, παρέχοντας ευκαιρίες στους μαθητές για την παρακολούθηση της αειφόρου ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας στο σχολείο με βάση το περιβάλλον.

Η έρευνά πραγματοποιήθηκε σε πανεπιστήμιο των εφαρμοσμένων επιστημών στην Ολλανδία (η οποία μπορεί να συγκριθεί σε διεθνές επίπεδο με τεχνικής επαγγελματικής και περαιτέρω εκπαίδευσης (TAFE)). Αν και είναι ένα από τα μικρότερα πανεπιστήμια εφαρμοσμένων επιστημών (περίπου 4.500 φοιτητές, κατανομημένα σε τρεις θέσεις, με περίπου 450 εργαζόμενους), είναι το μεγαλύτερο με ένα «πράσινο» πρόγραμμα σπουδών στην Ολλανδία. Αυτό σημαίνει ότι προσφέρει προγράμματα που επικεντρώνονται στη φύση, το περιβάλλον, την υγεία του ανθρώπου και των ζώων, τη διατροφή και παραγωγή φαγητού. Η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα έφτασε γύρω στο 2005, και στις μέρες μας όλα τα προπτυχικά προγράμματα έχουν ένα υποχρεωτικό μέρος στην επιχειρηματική εκπαίδευση με την ολοένα και μεγαλύτερη προσοχή στη βιωσιμότητα. Έτσι, οι μαθητές δεν επιλέγουν συγκεκριμένα ένα πρόγραμμα επιχειρηματικότητας, αλλά συναντούν την επιχειρηματικότητα σε όλα τους τα προγράμματα.

Οι συμμετέχοντες σε αυτή τη δεύτερη μελέτη ήταν 231 διεθνείς φοιτητές με σπουδές σε αγροτικές και περιβαλλοντικής διαχείρισης προγράμματα, την κτηνοτροφία, τις αγροτικές επιχειρήσεις και τη διαχείριση. Αρχικά, οι επιχειρηματικές ικανότητες είχαν ενσωματωθεί και εντοπίστηκαν με βάση τη βιώσιμη ανάπτυξη ικανοτήτων. Έτσι, υλοποιήθηκαν σε ζητήματα τα οποία καλύπτονται όχι μόνο από τη βιωσιμότητα σε ένα μέρος, αλλά και τη γενική επιχειρηματικότητα με βάση την εικόνα της μελέτης 1. Για να αποφευχθεί η εννοιολογική

σύγχυση, στην επιχειρηματική αποτελεσματικότητα (ESE) θεωρήθηκε ως μια ξεχωριστή μεταβλητή και δεν ενσωματώθηκε στις αρμοδιότητες της αειφορίας. Για αυτό το λόγο όροι δεν χρησιμοποιούνται συνήθως στην καθημερινή ομιλία ή πράξη (π.χ. χαρακτηριστική διάλεκτο). Έτσι, διεξήχθησαν δύο γύροι με προσωπικές συνεντεύξεις με τους μαθητές για να υπάρξει έλεγχος εάν το αρχικό ερωτηματολόγιο ήταν κατανοητό για φοιτητές από διάφορα προγράμματα σπουδών.

Αν και τα αποτελέσματα των δύο μελετών είναι πολλά υποσχόμενα, το μόνο που αντικατοπτρίζουν είναι ένα συγκεκριμένο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα και μια περιορισμένη στον αριθμό των εκπαιδευτικών και των μαθητών μελέτη. Το δείγμα των φοιτητών ήταν αρκετά μεγάλο για να διερευνήσει τα δεδομένα με τη βοήθεια ανάλυσης ενός παράγοντα, αλλά για πιο προηγμένες αναλύσεις που απαιτούνται επιπλέον δεδομένα. Αρχικά, οι μεταβλητές μετρήθηκαν στα προσδιορισθέντα κατασκευάσματα, και επιτρέπουν τη δοκιμή ανταγωνιστικών μοντέλων (π.χ. ένα πλαίσιο στο οποίο δράση και στρατηγική διαχειριστικής επάρκειας συνδυάζονται) Δεύτερον, τα δεδομένα για τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα συλλέγονται μόνο μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Επίσης, παρόμοια με τις ομάδες εστίασης με τους εκπαιδευτικούς, ομάδες εστίασης θα μπορούσαν να διεξαχθούν με τους βιώσιμους επιχειρηματίες ή και τους επενδυτές επιχειρηματικών κεφαλαίων. Αυτό θα δημιουργήσει επίσης τη δυνατότητα εξερευνώντας τα όρια της βιώσιμης επιχειρηματικότητας (π.χ. ESE και κανονιστική αρμοδιότητα) πιο προσεκτικά.

Αυτό εγείρει το ερώτημα σε ποιο βαθμό αυτές οι ικανότητες μπορούν να αναπτυχθούν και κατά πόσον διαφορετικές βιώσιμες αρμοδιότητες της επιχειρηματικότητας θα πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό θα μπορούσε να γίνει σε παρεμβάσεις (π.χ. ένα ειδικό πρόγραμμα), ή σε μεγαλύτερες χρονικές περιόδους (επίσης μετά εγκατάλειψης του σχολείου και την έναρξη ως επαγγελματίας / επιχειρηματίας). Για να απαντηθεί το τελευταίο, αν όλες οι αρμοδιότητες θα πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης, η παρούσα μελέτη δείχνει ότι ορισμένες από τις ικανότητες είναι πιο διακριτικές για τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα από τους άλλους. Η άποψη αυτή είναι σύμφωνη με μια πρόσφατη μελέτη σχετικά με την εκπαίδευση για την κοινωνική επιχειρηματικότητα (Miller et al. 2012). Το τι θα πρέπει να αποφευχθεί, αλλά και με κάθε κόστος δείχνει ότι αυτές οι ικανότητες αφορούν «εκπαιδευμένους» ξεχωριστά, όπως μελέτες μας δείχνουν, ότι όλα τα κατασκευάσματα συσχετίζονται μεταξύ τους, όχι μόνο εμπειρικά, αλλά και στην πράξη.

Ολοκληρώνοντας, το άρθρο ξεκίνησε με την έννοια ότι οι εταιρείες έχουν ανάγκη από τους ιδιοκτήτες, διευθυντές και τα μέλη του προσωπικού που είναι σε θέση να αναγνωρίζουν την αειφορία ως μια ευκαιρία. Τα αποτελέσματα της ποιοτικής μελέτης μεταξύ των δασκάλων δείχνει ότι όταν η βιωσιμότητα γίνεται σε μια συγκεκριμένη περιοχή για επιχειρηματικές ευκαιρίες, και τις συναφείς αρμοδιότητες οι δύο τομείς συνδυάζονται, και θα μπορούσε κανείς να διακρίνει τις αρμοδιότητες που επικαλύπτονται μεταξύ των δύο τομέων, τις ικανότητες με διακριτές διαφορές που οφείλονται στο συγκεκριμένο πλαίσιο της αειφορίας, αλλά και των ικανοτήτων οι οποίες είναι μοναδικές για τον τομέα της. Κατά συνέπεια, οι δυο μελέτες έδειξαν ότι πέντε από τις επτά αρχικές ικανότητες συνδέονται με την ποικιλομορφία και τη διεπιστημονικότητα, την προβλέψιμη σκέψη, τις διαπροσωπικές ικανότητες αλλά και συστήματα σκέψης επανεμφανίζονται στην ποσοτική μελέτη. Συνολικά, σε αυτό το σημείο, το ανεπτυγμένο πλαίσιο δεξιοτήτων, που συνδέονται με τους εκτιμητέους δείκτες, προσφέρει στους ερευνητές καθώς και τους εκπαιδευτικούς ευκαιρία για την αειφόρο εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα με βάση το σχολικό περιβάλλον.

Το συμπέρασμα το οποίο προκύπτει από τις προηγούμενες εμπειρικές μελέτες σε σχέση με την παρούσα εργασία είναι ότι η μελέτη αυτή παρουσιάζει διαφορές ως προς τον τρόπο προσέγγισης του θέματος. Οι προηγούμενες μελέτες επικεντρώθηκαν στην εξέταση της βιωσιμότητας διαφορετικών επιχειρήσεων εκτός από την περίπτωση που εξέταζε την βιωσιμότητα σε τουριστικές επιχειρήσεις σε ελληνικό έδαφος. Η παρούσα έρευνα επικεντρώθηκε στην εξέταση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας αλλά και στο πώς αυτή επηρεάζει την λειτουργία μίας ξενοδοχειακής μονάδας. Η ξενοδοχειακή μονάδα η οποία συμπεριλήφθηκε στην έρευνα βρίσκεται στην περιοχή της Φθιώτιδας και πιο συγκεκριμένα στην πόλη της Λαμίας.

Β' ΜΕΡΟΣ: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία της Έρευνας

4.1 Μεθοδολογία Δειγματοληπτικής Έρευνας & Προφίλ του δείγματος

Στα πλαίσια της παρούσης πτυχιακής με τίτλο «Βιώσιμη επιχειρηματικότητα» η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την εξαγωγή συμπερασμάτων ήταν η δειγματοληψία κατά στρώματα ενώ η διαδικασία διεξαγωγής η διανομή ερωτηματολογίων. Το σύνολο του πληθυσμού που επιλέχθηκε για τη συγκεκριμένη έρευνα ανέρχεται στα 152 άτομα.

Απ' αυτά τα 55 ήταν άνδρες (36,2 % του πληθυσμού) ενώ τα 97 γυναίκες (63,8% του πληθυσμού). Το ερωτηματολόγιο που κλήθηκε να απαντήσει το δείγμα αποτελείται από 24 ερωτήσεις, οι οποίες είναι κλειστού τύπου. Βασικό χαρακτηριστικό του ερωτηματολογίου είναι ότι εκτός από τα άτομα που απευθύνεται γενικά, απευθύνεται και σε άτομα που είναι ιδιοκτήτες επιχείρησης ή ασχολούνται με επιχειρήσεις.

Στη συνέχεια, όσο αφορά το δείγμα υπάρχουν διάφορες ηλικιακές τάξεις στο συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο. Οι ηλικίες αρχίζουν από 18 χρονών και φθάνουν έως 66 χρονών με το μέσο όρο ηλικίας απάντησης των ερωτηματολογίων να κυμαίνεται στα 32,72 χρόνια.

Η τρίτη ερώτηση του ερωτηματολογίου αφορούσε την οικογενειακή κατάσταση του ερωτώμενου με το 71,7% να απαντάει ότι δεν είναι παντρεμένοι (109 απαντήσεις) σε αντίθεση με το 28,3% (43 απαντήσεις) που ήταν παντρεμένοι.

Η τέταρτη ερώτηση αφορούσε το επάγγελμα του ερωτώμενου με το 14,5% (22 απαντήσεις) να είναι δημόσιοι υπάλληλοι, το 19,1% (29 απαντήσεις) ιδιωτικοί υπάλληλοι, το 23% (35 απαντήσεις) ελεύθεροι επαγγελματίες, το 1,3% (2 απαντήσεις) συνταξιούχοι, το 36,8% (56 απαντήσεις) φοιτητές ενώ τέλος το 5,3% (8 απαντήσεις) άνεργοι.

Η πέμπτη ερώτηση αφορούσε το μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων στην έρευνα με το 10,5% (16 απαντήσεις) να απαντάει ότι είναι απόφοιτοι Λυκείου, το 6,6% (10 απαντήσεις) τελειόφοιτοι ΙΕΚ, το 9,2% (14 απαντήσεις) να έχουν αποφοιτήσει από ανώτερη σχολή ΤΕΙ, το 49,3% (75 απαντήσεις) να έχουν μόρφωση Πανεπιστημίου, το 22,4% (34 απαντήσεις) να είναι

κάτοχοι Μεταπτυχιακού διπλώματος, ενώ τέλος το 2% (3 απαντήσεις) να είναι κάτοχοι Διδακτορικού.

Η έκτη ερώτηση σχετιζόταν με το εισόδημα του ερωτώμενου και οι τιμές κυμαινόταν από 0 έως 2001 και άνω ευρώ. Το 21,7% (33 απαντήσεις) απάντησε ότι δεν έχει εισόδημα, από 1-500 ευρώ κυμαινόταν το εισόδημα του 30,3% (46 απαντήσεις), από 501-1000 ευρώ το εισόδημα του 20,4% (31 απαντήσεις), από 1001-2000 το εισόδημα του 25,7% (39 απαντήσεις) ενώ από 2001 και άνω κυμαινόταν μόνο το εισόδημα του 2% (3 απαντήσεις) του δείγματος.

Η έβδομη ερώτηση αφορούσε τη γνώση του όρου της βιώσιμης επιχειρηματικότητας με τους συμμετέχοντες να απαντούν θετικά σε ποσοστό 62,5% (95 απαντήσεις) ενώ αρνητικά σε ποσοστό 37,5% (57 απαντήσεις).

Στη συνέχεια η όγδοη ερώτηση ζητούσε από τους συμμετέχοντες να επιλέξουν τον καταλληλότερο ορισμό για την βιώσιμη επιχειρηματικότητα. Η πρώτη επιλογή που αφορούσε τη δυνατότητα επιβράδυνσης της υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή και σταδιακής βελτίωσης των οικοσυστημάτων συγκέντρωσε ποσοστό απαντήσεων 10,5% (16 απαντήσεις), η δεύτερη επιλογή που αφορούσε την υιοθέτηση των περιβαλλοντικών πρακτικών σε συνάρτηση με ηθικά, κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα συγκέντρωσε ποσοστό απαντήσεων 60,5% (92 απαντήσεις), η τρίτη επιλογή που αφορούσε την εκμετάλλευση κερδοφόρων ευκαιριών για την εξάλειψη περιβαλλοντικών ζητημάτων συγκέντρωσε ποσοστό 19,1% (29 απαντήσεις) ενώ τέλος η τελευταία επιλογή που αφορούσε την απόκτηση κέρδους ανεξάρτητα από την υιοθέτηση περιβαλλοντικών πρακτικών και την περιβαλλοντική επιβάρυνση συγκέντρωσε το ποσοστό του 9,2% (14 απαντήσεις).

Η ένατη ερώτηση σχετιζόταν με την λειτουργία της βιώσιμης επιχειρηματικότητας ως καταλύτης για να υπάρξει κοινωνική και οικονομική αλλαγή (Γράφημα 1). Οι απαντήσεις που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι ήταν με βαθμό σημαντικότητας (1 Καθόλου, 2 Λίγο, 3 Μέτρια, 4 Πολύ, 5 Πάρα Πολύ). Τα ποσοστά των απαντήσεων ήταν λίγο με ποσοστό 30,3% (46 απαντήσεις), πολύ με ποσοστό 47,4% (72 απαντήσεις) και πάρα πολύ με ποσοστό 22,4% (34 απαντήσεις) ενώ κανένας από τους ερωτηθέντες δεν επέλεξε την απάντηση καθόλου και μέτρια.

Η δέκατη ερώτηση αφορούσε τη σύνδεση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας με τις κοινωνικές οικονομικές και πολιτισμικές παραμέτρους (Γράφημα 2). Οι απαντήσεις ήταν καθόλου με ποσοστό με 0,7% (1 απάντηση), μέτρια με ποσοστό 2,6% (4 απαντήσεις), αρκετά με ποσοστό

19,7% (30 απαντήσεις), πολύ με ποσοστό 49,3% (75 απαντήσεις) και πάρα πολύ με ποσοστό 27,6 % (42 απαντήσεις).

Η ενδέκατη ερώτηση αφορούσε τους νεότερους επιχειρηματίες καθώς και την προώθηση της βιωσιμότητας στις τουριστικές επιχειρήσεις (Γράφημα 3). Οι απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι ήταν διαφωνώ με ποσοστό 4,6% (7 απαντήσεις), είμαι ουδέτερος-η με ποσοστό 15,1% (23 απαντήσεις), συμφωνώ με ποσοστό 62,5% (95 απαντήσεις) και τέλος συμφωνώ απόλυτα με ποσοστό 17,8% (27 απαντήσεις).

Η δωδέκατη ερώτηση αφορούσε τη δημιουργία δικτύου και ιστοσελίδων σχετικών με τον αειφόρο τουρισμό και την ανάδειξη της βιωσιμότητας και οι απαντήσεις ήταν καθόλου με ποσοστό 0,7% (1 απάντηση), λίγο με ποσοστό 9,9% (15 απαντήσεις), μέτρια με ποσοστό 30,3 % (46 απαντήσεις), πολύ με ποσοστό 39,5% (60 απαντήσεις) και πάρα πολύ με ποσοστό 19,7% (30 απαντήσεις).

Η δέκατη τρίτη ερώτηση αφορούσε τον βιώσιμο χαρακτήρα αλλά και την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών από τις επιχειρήσεις. Οι απαντήσεις ήταν ναι με ποσοστό 95,4 % (145 απαντήσεις) και όχι με ποσοστό 4,6% (7 απαντήσεις).

Η δέκατη τέταρτη ερώτηση αφορούσε το αν οι επιχειρήσεις είχαν υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές. Οι απαντήσεις και σε αυτή την περίπτωση ήταν ναι με ποσοστό 51,6% (33 απαντήσεις) και όχι με ποσοστό 48,4% (31 απαντήσεις).

Η δέκατη πέμπτη ερώτηση αφορούσε τον κύριο λόγο για τον οποίο η επιχείρηση δεν χρησιμοποιεί πρακτικές βιώσιμης επιχειρηματικότητας. Η πρώτη επιλογή που σχετιζόταν με την έλλειψη προσωπικού ενδιαφέροντος συγκέντρωσε ποσοστό 29% (9 απαντήσεις), η δεύτερη επιλογή, είναι στα μελλοντικά σχέδια συγκέντρωσε ποσοστό 38,7% (12 απαντήσεις) και η έλλειψη η τρίτη επιλογή, έλλειψη οικονομικών πόρων ποσοστό 32,3% (10 απαντήσεις).

Συνεχίζοντας, η δέκατη έκτη ερώτηση ζητούσε από τους ερωτώμενους οι οποίοι είχαν επιχείρηση να δηλώσουν τον αριθμό εργαζομένων που απασχολούσαν. Εδώ οι απαντήσεις ήταν κανέναν με ποσοστό 3,1% (2 απαντήσεις), 1-10 εργαζόμενους με ποσοστό 60,9% (39 απαντήσεις), 10-20 εργαζόμενους με 17,2 (11 απαντήσεις), 20-30 εργαζόμενους με ποσοστό 4,7% (3 απαντήσεις) και τέλος 30 και άνω εργαζόμενους με ποσοστό 14,1% (9 απαντήσεις).

Η δέκατη έβδομη ερώτηση αφορούσε την υιοθέτηση δραστηριοτήτων σχετικών με το περιβάλλον στην επιχείρηση (Γράφημα 4). Οι συμμετέχοντες απάντησαν καθόλου με ποσοστό 6,3% (4 απαντήσεις), λίγο με ποσοστό 18,8% (12 απαντήσεις), αρκετά με ποσοστό 37,5% (24 απαντήσεις), πολύ με ποσοστό 17,2% (11 απαντήσεις) και παρά πολύ με ποσοστό 20,3% (13 απαντήσεις).

Η δεκάτη όγδοη ερώτηση αφορούσε την ενημέρωση και την εκπαίδευση του προσωπικού σχετικά με την στάση της επιχείρησης απέναντι στο περιβάλλον. Οι απαντήσεις εδώ ήταν ναι με ποσοστό 53,1% (34 απαντήσεις) και όχι με ποσοστό 46,9% (30 απαντήσεις).

Στη συνέχεια, η δέκατη ένατη ερώτηση ζητούσε από τους συμμετέχοντες που ασχολούνταν με επιχειρήσεις να δηλώσουν αν η επιχείρηση εξοικονομεί νερό. Και σε αυτή την περίπτωση οι απαντήσεις ναι με ποσοστό 56,3% (36 απαντήσεις) και όχι με ποσοστό 43,8% (28 απαντήσεις).

Η εικοστή ερώτηση αφορούσε τους τρόπους με τους οποίους η επιχείρηση εξοικονομεί ενέργεια. Η πρώτη επιλογή, αλλαγή λαμπτήρων πυρακτώσεως με νέους χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης συγκέντρωσε ποσοστό 34,4% (22 απαντήσεις), η δεύτερη επιλογή, απενεργοποίηση όλων των ηλεκτρικών συσκευών που βρίσκονται σε κατάσταση αναμονής συγκέντρωσε ποσοστό 31,3% (20 απαντήσεις), η τρίτη επιλογή, εκμετάλλευση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας συγκέντρωσε ποσοστό 20,3 (13 απαντήσεις) και τέλος η επιλογή κανέναν συγκέντρωσε ποσοστό 14,1% (9 απαντήσεις).

Η εικοστή πρώτη ερώτηση αφορούσε το βαθμό που οι πολιτισμικοί παράγοντες επηρεάζουν τη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης. Η πρώτη απάντηση που έδωσαν οι ερωτώμενοι ήταν το καθόλου με ποσοστό 4,6% (7 απαντήσεις), η δεύτερη το μέτρια με ποσοστό 8,6% (13 απαντήσεις), η τρίτη το αρκετά με ποσοστό 42,8% (65 απαντήσεις), η τέταρτη το πολύ με ποσοστό 26,3 % (40 απαντήσεις) και τέλος το πάρα πολύ με ποσοστό 17,8% (27 απαντήσεις).

Η εικοστή δεύτερη ερώτηση αφορούσε την πορεία μιας επιχείρησης σε σχέση με την ικανότητα προσαρμογής της στις νέες πρακτικές που αφορούν τη βιωσιμότητα (Γράφημα 5). Οι ερωτώμενοι απάντησαν ναι με ποσοστό 86,2% (131 απαντήσεις) και όχι με ποσοστό 13,8% (21 απαντήσεις).

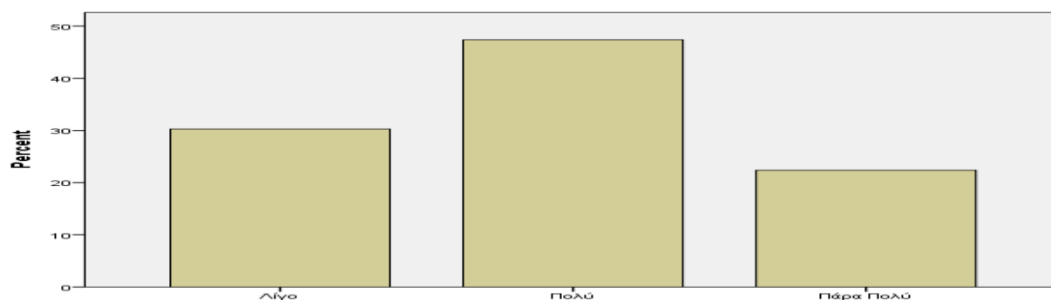
Η προτελευταία ερώτηση ζητούσε από τους συμμετέχοντες να δηλώσουν αν πιστεύουν ότι είναι απαραίτητη η αειφόρος εκπαίδευση όλων των εμπλεκόμενων δρώντων, έτσι ώστε να

εξαπλωθεί η ιδέα της βιώσιμης και αποδοτικής επιχειρηματικότητας. Και σε αυτή την ερώτηση οι απαντήσεις ήταν ίδιου τύπου με ποσοστό 94,7% (144 απαντήσεις) να απαντά ναι ενώ σε αντίθεση με όχι να απαντά μόνο το 5,3% (8 απαντήσεις).

Ολοκληρώνοντας, η τελευταία ερώτηση του ερωτηματολογίου ζητούσε τη γνώμη των ερωτώμενων σχετικά με το αν χρειάζεται να δοθεί προτεραιότητα στις βιώσιμες καινοτομίες προκειμένου να παγιωθεί η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων. Το συμπέρασμα ήταν ναι με ποσοστό 93,4% (142 απαντήσεις) ενώ όχι απάντησε το ποσοστό 6,6% (10 απαντήσεις).

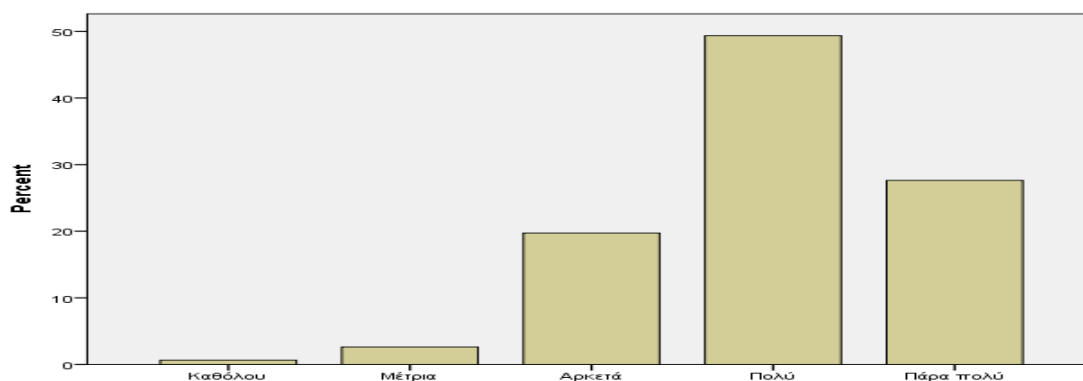
Παρακάτω ακολουθούν γραφήματα που αφορούν την κοινωνική και οικονομική αλλαγή βάση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας, τις κοινωνικές παραμέτρους, τους νεότερους επιχειρηματίες, την υιοθέτηση πρακτικών προστασίας του περιβάλλοντος και τέλος της πρακτικές βιωσιμότητας. Μέσω αυτών των γραφημάτων διευκολύνεται η κατανόηση των μεταβλητών του ερωτηματολογίου.

4.1.1 ΓΡΑΦΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

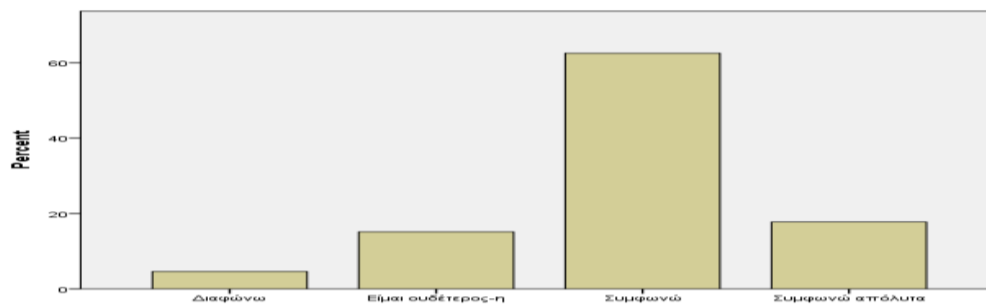
Το πρώτο γράφημα απεικονίζει την κοινωνική και οικονομική αλλαγή μέσω της βιώσιμης επιχειρηματικότητας. Στον κάθετο άξονα απεικονίζονται τα ποσοστά επί τοις % των απαντήσεων των ερωτώμενων ενώ στον οριζόντιο άξονα οι απαντήσεις που έχουν δώσει οι ερωτώμενοι. Οι απαντήσεις σε αυτή την περίπτωση ήταν λίγο με ποσοστό 30,3%, πολύ με ποσοστό 47,3% και πάρα πολύ με ποσοστό 22,4%.

4.1.2 ΓΡΑΦΗΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ

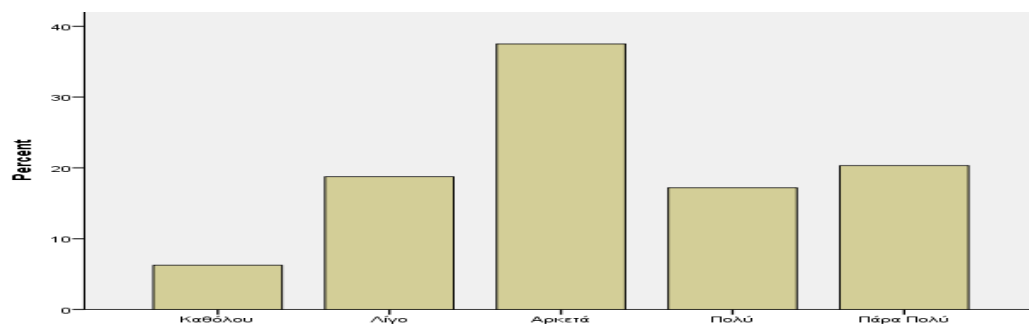
Το δεύτερο γράφημα της ενότητας απεικονίζει τις κοινωνικές παραμέτρους και τη σύνδεση τους με τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα. Στον κάθετο άξονα εμφανίζονται τα ποσοστά επί τοις % των απαντήσεων των ερωτώμενων ενώ στον οριζόντιο άξονα παρουσιάζονται οι απαντήσεις της ερώτησης. Οι απαντήσεις σε αυτή την περίπτωση ήταν καθόλου με ποσοστό 0,7%, μέτρια με ποσοστό 2,6%, αρκετά με ποσοστό 19,7%, πολύ με ποσοστό 49,4% και πάρα πολύ με ποσοστό 27,6%

4.1.3 ΓΡΑΦΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΤΕΡΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

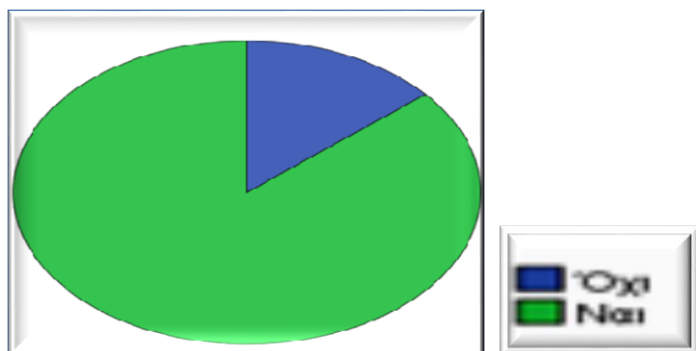
Το τρίτο γράφημα της ενότητας απεικονίζει τη συμβολή των νεότερων επιχειρηματιών στην ανάδειξη της βιωσιμότητας. Στον κάθετο άξονα εμφανίζονται τα ποσοστά επί τοις % των απαντήσεων των ερωτώμενων ενώ στον οριζόντιο άξονα παρουσιάζονται οι απαντήσεις της ερώτησης. Σε αυτή την περίπτωση οι ερωτώμενοι έδωσαν τις απαντήσεις διαφωνώ με ποσοστό 4,6%, είμαι ουδέτερος-η με ποσοστό 15,1%, συμφωνώ με ποσοστό 62,5% και συμφωνώ απόλυτα με ποσοστό 18,8%.

4.1.4 ΓΡΑΦΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Το τέταρτο γράφημα της ενότητας αφορά την υιοθέτηση πρακτικών προστασίας του περιβάλλοντος. Στον κάθετο άξονα εμφανίζονται τα ποσοστά επί τοις % των απαντήσεων των ερωτώμενων ενώ στον οριζόντιο άξονα παρουσιάζονται οι απαντήσεις της ερώτησης. Σε αυτό το γράφημα οι απαντήσεις ήταν καθόλου με ποσοστό 6,3%, λίγο με ποσοστό 18,7%, αρκετά με ποσοστό 37,5%, πολύ με ποσοστό 17,2% και πάρα πολύ με ποσοστό 20,3%.

4.1.5 ΓΡΑΦΗΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Το τελευταίο γράφημα απεικονίζει τις πρακτικές βιωσιμότητας. Με το μπλε χρώμα απεικονίζονται οι αρνητικές απαντήσεις των ερωτώμενων οι οποίες έλαβαν ποσοστό 13,2% ενώ με το πράσινο χρώμα απεικονίζονται οι θετικές απαντήσεις με ποσοστό 86,2%.

Κεφάλαιο 5: Εκτίμηση Οικονομετρικών Υποδειγμάτων

5.1 Εκτίμηση λογιστικής παλινδρόμησης για την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών στις επιχειρήσεις

1^ο Υπόδειγμα

Εξαρτημένη μεταβλητή: Sustainable_practices

	B	S.E.	Wald	Df	Sig.	Exp(B)
Age	0,06	0,032	3,54	1	0,06	1,061
Highloweduc	0,624	0,724	0,743	1	0,389	1,867
different_job	1,008	0,573	3,09	1	0,079	2,739
high_or_low_salary	-1,424	0,723	3,875	1	0,049	0,241
Constant	-2,576	1,324	3,785	1	0,052	0,076

Στη παρούσα παλινδρόμηση θα εκτιμηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών από τις επιχειρήσεις. Πιο συγκεκριμένα θα εκτιμηθούν οι παράγοντες του φύλου του μορφωτικού επιπέδου, του επαγγέλματος του ερωτώμενου και του εισοδήματος του ερωτώμενου. Η εκτίμηση των παραγόντων αυτών βασίστηκαν και στην προηγούμενη έρευνα των (Gkaragkani et al. 2015).

Η γενική μορφή της εξίσωσης της λογιστικής παλινδρόμησης διαμορφώνεται ως εξής:
$$\text{sust_pract} = b_0 + b_1 \text{Age} + b_2 \text{highloweduc} + b_3 \text{different_job} + b_4 \text{high_or_low_salary}$$

Όπου:

Sust_pract: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος δεν έχει υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές στην επιχείρηση του και την τιμή 1 όταν έχει υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές .

Age: Ποσοτική μεταβλητή η οποία εκφράζει την ηλικία του ερωτώμενου.

Highloweduc: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος έχει χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και την τιμή 1 όταν έχει υψηλό επίπεδο μόρφωσης.

Different_job: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος είναι δημόσιος ή ιδιωτικός υπάλληλος ενώ 1 όταν ανήκει σε άλλο επάγγελμα.

High_or_low_salary: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος έχει χαμηλό εισόδημα και 1 όταν ο ερωτώμενος έχει υψηλό εισόδημα.

Υποθέσεις: Για το φύλο : $H_0 : b_1=0$
 $H_1: b_1 \neq 0$

Για το μορφωτικό επίπεδο: $H_0: b_2=0$
 $H_1: b_2 \neq 0$

Για το επάγγελμα : $H_0: b_3=0$
 $H_1: b_3 \neq 0$

Για το εισόδημα: $H_0: b_4=0$
 $H_0: b_4 \neq 0$

Η τελική εξίσωση της λογιστικής παλινδρόμησης που προέκυψε είναι η εξής:

$Pers_int = -2,576 + 0,060age + 0,624highloweduc + 1,008different_job - 1,424high_or_low_salary$

Αρχικά οι παράγοντες οι οποίοι δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικοί ήταν η ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο και το επάγγελμα του ερωτώμενου.

Ο παράγοντας του εισοδήματος σε αυτό το υπόδειγμα βρέθηκε ότι είναι στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο $\alpha=5\%$

Αφού το p_value του εισοδήματος είναι ίσο με $0,049 < 0,05$ (απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση)

Άρα παρατηρείται ότι όσο μειώνεται το εισόδημα αυξάνεται και η πιθανότητα κάποιος να μην έχει υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές στην επιχείρηση του.

Επίσης το Nagelkerke R square είναι ίσο με 0,197, αυτό σημαίνει ότι η συγκεκριμένη παλινδρόμηση ερμηνεύει το 19,7% της πιθανότητας να έχει υιοθετήσει κάποιος βιώσιμες πρακτικές στην επιχείρηση του.

5.2 Εκτίμηση Λογιστικής Παλινδρόμησης για τον κύριο λόγο άρνησης υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών στις επιχειρήσεις ο οποίος αφορά την έλλειψη προσωπικού ενδιαφέροντος

2° Υπόδειγμα

Εξαρτημένη Μεταβλητή:Personal_interest

	B	S.E.	Wald	Df	Sig.	Exp(B)
Gender	-0,47	0,982	0,229	1	0,632	0,625
Age	0,102	0,049	4,299	1	0,038	1,108
Highloweduc	0,834	1,08	0,596	1	0,44	2,301
Constant	-5,345	2,433	4,827	1	0,028	0,005

Στη παρούσα παλινδρόμηση θα εκτιμηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τους κύριους λόγους υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών από τις επιχειρήσεις και πιο συγκεκριμένα στο προσωπικό ενδιαφέρον του επιχειρηματία. Πιο συγκεκριμένα θα εκτιμηθούν οι παράγοντες του φύλου της ηλικίας και του μορφωτικού επιπέδου. Η εκτίμηση των παραγόντων αυτών βασίστηκαν και στις προηγούμενες έρευνες των (Ciochină et al. (2016), Gkaragkani et al. 2015).

Η γενική μορφή της εξίσωσης της λογιστικής παλινδρόμησης διαμορφώνεται ως εξής:

$$\text{Personal_interest} = b_0 + b_1\text{gender} + b_2\text{Age} + b_3\text{highloweduc}$$

Όπου:

Pers_int: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος έχει απαντήσει όχι σχετικά με την άρνηση υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών λόγω προσωπικού ενδιαφέροντος ενώ την τιμή 1 παίρνει όταν ο ερωτώμενος έχει απαντήσει ναι στην ίδια ερώτηση.

Gender: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 1 όταν είναι άνδρας και την τιμή 0 όταν είναι γυναίκα.

Age: Ποσοτική μεταβλητή η οποία εκφράζει την ηλικία του ερωτώμενου.

Highloweduc: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος έχει χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και την τιμή 1 όταν έχει υψηλό επίπεδο μόρφωσης.

Υποθέσεις: Για το φύλο : $H_0 : b_1=0$
 $H_1: b_1 \neq 0$

Για την ηλικία έχουμε: $H_0: b_2=0$
 $H_1: b_2 \neq 0$

Για το μορφωτικό επίπεδο έχουμε: $H_0: b_3=0$
 $H_1: b_3 \neq 0$

Η τελική εξίσωση της λογιστικής παλινδρόμησης που προέκυψε είναι η εξής:
 $Pers_int = -5,345 - 0,470gender + 0,102age + 0,834highloweduc$

Αρχικά οι παράγοντες οι οποίοι δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικοί ήταν το φύλο και το μορφωτικό επίπεδο του ερωτώμενου.

Ο παράγοντας της ηλικίας σε αυτό το υπόδειγμα βρέθηκε ότι είναι στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο $\alpha=5\%$.

Αφού το p_value της ηλικίας είναι ίσο με $0,038 < 0,05$ (απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση)

Άρα βλέπουμε ότι όσο αυξάνεται η ηλικία αυξάνεται και η πιθανότητα κάποιος να μην έχει υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές λόγω έλλειψης προσωπικού ενδιαφέροντος στην επιχείρηση του.

Επίσης το Nagelkerke R square είναι ίσο με 0,251, αυτό σημαίνει ότι η συγκεκριμένη παλινδρόμηση ερμηνεύει το 25,1% της πιθανότητας να μην έχει υιοθετήσει κάποιος πρακτικές βιωσιμότητας στην επιχείρηση του λόγω έλλειψης προσωπικού ενδιαφέροντος.

5.3 Εκτίμηση Λογιστικής Παλινδρόμησης για τον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας που αφορά τις κερδοφόρες ευκαιρίες

3^ο Υπόδειγμα

Εξαρτημένη Μεταβλητή: Profitable_chances

	B	S.E.	Wald	Df	Sig.	Exp(B)
Gender	0,108	0,445	0,059	1	0,809	1,114
Age	-0,043	0,021	4,182	1	0,041	0,958
Highloweduc	-1,239	0,516	5,771	1	0,016	0,29
Constant	0,832	0,875	0,904	1	0,342	2,297

Στη παρούσα παλινδρόμηση θα εκτιμηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή του ορισμού της βιώσιμης επιχειρηματικότητας που συνδέεται με τις κερδοφόρες ευκαιρίες. Πιο συγκεκριμένα θα εκτιμηθούν οι παράγοντες του φύλου, της ηλικίας και του μορφωτικού επιπέδου. Η εκτίμηση των παραγόντων αυτών βασίστηκαν και στις προηγούμενες έρευνες των (Dean and McMullen 2007, Gkaragkani et al. 2015)

Η γενική μορφή της εξίσωσης της λογιστικής παλινδρόμησης διαμορφώνεται ως εξής:

$$\text{Prof_chan} = b_0 + b_1\text{Gender} + b_2\text{Age} + b_3\text{highloweduc}$$

Όπου:

Prof_chan: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος δεν έχει επιλέξει την συγκεκριμένη απάντηση στον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας και 1 όταν το έχει επιλέξει ως απάντηση.

Gender: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 1 όταν είναι άνδρας και την τιμή 0 όταν είναι γυναίκα.

Age: Ποσοτική μεταβλητή η οποία εκφράζει την ηλικία του ερωτώμενου.

Highloweduc: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος έχει χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και την τιμή 1 όταν έχει υψηλό επίπεδο μόρφωσης.

Υποθέσεις: Για το φύλο : $H_0: b_1=0$

$H_1: b_1 \neq 0$

Για την ηλικία: $H_0: b_2=0$

$H_1: b_2 \neq 0$

Για το μορφωτικό επίπεδο : $H_0: b_3=0$

$H_1: b_3 \neq 0$

Η τελική εξίσωση της λογιστικής παλινδρόμησης που προέκυψε είναι η εξής:

$$\text{Pers_int} = 0,832 + 0,108\text{gender} - 0,043\text{Age} - 1,239\text{highloweduc}$$

Αρχικά οι παράγοντες οι οποίοι δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικοί ήταν μόνο ο παράγοντας του φύλου.

Οι παράγοντες της ηλικίας και του μορφωτικού επιπέδου βρέθηκε ότι είναι στατιστικά σημαντικοί παράγοντες σε επίπεδο $\alpha=5\%$

Αφού το p_value της ηλικίας είναι ίσο με $0,041 < 0,05$ και του μορφωτικού επιπέδου ίσο με $0,016 < 0,05$ (απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση)

Αρα βλέπουμε από το υπόδειγμα ότι όσο μειώνεται το μορφωτικό επίπεδο αυξάνεται η πιθανότητα κάποιος να έχει επιλέξει τη συγκεκριμένη απάντηση στον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας.

Επιπλέον, από το υπόδειγμα βλέπουμε ότι όσο μειώνεται η ηλικία αυξάνεται επίσης η πιθανότητα κάποιος να έχει επιλέξει τη συγκεκριμένη απάντηση.

Επίσης το Nagelkerke R square είναι ίσο με 0,095, αυτό σημαίνει ότι η συγκεκριμένη παλινδρόμηση ερμηνεύει το 9,5% της πιθανότητας να έχει επιλέξει κάποιος τον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας που αφορά τις κερδοφόρες ευκαιρίες.

5.4 Εκτίμηση λογιστικής παλινδρόμησης για την εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού σχετικά με την στάση της επιχείρησης απέναντι στο περιβάλλον

4^ο Υπόδειγμα

Εξαρτημένη μεταβλητή: Information

	B	S.E.	Wald	Df	Sig.	Exp(B)
Age	0,014	0,026	0,278	1	0,598	1,014
Highloweduc	-1,587	0,731	4,721	1	0,03	0,204
high_or_low_salary	0,398	0,622	0,409	1	0,523	1,488
Constant	0,581	1,175	0,244	1	0,621	1,787

Στη παρούσα παλινδρόμηση θα εκτιμηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την εκπαίδευση και την ενημέρωση του προσωπικού σχετικά με το περιβάλλον από τις επιχειρήσεις. Πιο συγκεκριμένα θα εκτιμηθούν οι παράγοντες της ηλικίας, του μορφωτικού επιπέδου, και του εισοδήματος του ερωτώμενου. Η εκτίμηση των παραγόντων αυτών βασίστηκαν και στις προηγούμενες έρευνες των (Ben et al. 2011, Gkaragkani et al. 2015)

Η γενική μορφή της εξίσωσης της λογιστικής παλινδρόμησης διαμορφώνεται ως εξής:

$$\text{Inform} = b_0 + b_1\text{Gender} + b_2\text{highloweduc} + b_3\text{high_or_lowsalary}$$

Όπου:

Inform: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος δεν έχει εκπαιδεύσει το προσωπικό του σχετικά με την στάση της επιχείρησης για το περιβάλλον και την 1 όταν το έχει εκπαιδεύσει.

Gender: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 1 όταν είναι άνδρας και την τιμή 0 όταν είναι γυναίκα.

Highloweduc: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος έχει χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και την τιμή 1 όταν έχει υψηλό επίπεδο μόρφωσης.

High_or_low_salary: Ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει την τιμή 0 όταν ο ερωτώμενος έχει χαμηλό εισόδημα και 1 όταν ο ερωτώμενος έχει υψηλό εισόδημα.

Υποθέσεις: Για το φύλο: $H_0: b_1=0$

$H_1: b_1 \neq 0$

Για το μορφωτικό επίπεδο: $H_0: b_2=0$

$H_1: b_2 \neq 0$

Για το εισόδημα: $H_0: b_3=0$

$H_0: b_3 \neq 0$

Η τελική εξίσωση της λογιστικής παλινδρόμησης που προέκυψε είναι η εξής:

$\text{Inform} = 0,581 + 0,014\text{age} - 1,587\text{highloweduc} + 0,398\text{high_or_low_salary}$

Αρχικά οι παράγοντες οι οποίοι δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικοί ήταν το φύλο και το εισόδημα του ερωτώμενου.

Ο παράγοντας του μορφωτικού επιπέδου σε αυτό το υπόδειγμα βρέθηκε ότι είναι στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο $\alpha=5\%$

Αφού το p_value του μορφωτικού επιπέδου είναι ίσο με $0,030 < 0,05$ (απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση)

Άρα από το υπόδειγμα βλέπουμε ότι όσο μειώνεται το μορφωτικό επίπεδο αυξάνεται η πιθανότητα κάποιος να μην έχει εκπαιδεύσει ή ενημερώσει το προσωπικό του σχετικά με την στάση της επιχείρησης για το περιβάλλον.

Επίσης το Nagelkerke R square είναι ίσο με 0,126, αυτό σημαίνει ότι η συγκεκριμένη παλινδρόμηση ερμηνεύει το 12,6% της πιθανότητας να έχει εκπαιδεύσει ή ενημερώσει κάποιος το προσωπικό της επιχείρησης σχετικά με το περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα εργασία ασχολήθηκε με την έννοια της βιώσιμης επιχειρηματικότητας καθώς και με την σύνδεση της με τις επιχειρήσεις αλλά και τα οφέλη από τη χρήση της. Πιο αναλυτικά εκτιμήθηκαν οι παράγοντες που αφορούσαν τη σύνδεση της βιωσιμότητας με τις επιχειρήσεις. Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι η βιωσιμότητα αποτελεί πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και κλειδί για τις επιχειρήσεις και την πορεία τους.

Η βιώσιμη ανάπτυξη και η βιωσιμότητα στις επιχειρήσεις αλλά και η ανεύρεση τρόπων για να διεξάγουμε τις δραστηριότητες μας με μέσα φιλικά προς το περιβάλλον και με στόχο την προστασία του αποτελεί στη σημερινή εποχή σημαντικό μέλημα του επιχειρηματικού κόσμου. Βιώσιμη επιχειρηματικότητα, βιώσιμη καινοτομία αλλά και βιώσιμες πρακτικές είναι έννοιες που αναλύθηκαν στα παραπάνω κεφάλαια, τονίζοντας την σημασία που δίνουν πλέον οι επιχειρήσεις στην εξεύρεση τρόπων με σκοπό να ενεργούν φροντίζοντας για το περιβάλλον σε συνδυασμό με το οικονομικό τους όφελος, καθώς μια βιώσιμη καινοτομική επιχειρηματική ενέργεια μπορεί εκτός από χρήσιμη να αποβεί και ιδιαίτερα επικερδής.

Στη συνέχεια, εκτιμήθηκαν λογιστικές παλινδρομήσεις (logistic regression) σχετικά με τις βιώσιμες πρακτικές, τον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας που αφορά τις κερδοφόρες ευκαιρίες, τον κύριο λόγο άρνησης υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών στις επιχειρήσεις ο οποίος αφορά την έλλειψη προσωπικού ενδιαφέροντος και τέλος την εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού σχετικά με τη στάση των επιχειρήσεων απέναντι στο περιβάλλον. Τα αποτελέσματα στην πρώτη περίπτωση έδειξαν ότι η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών δεν εξαρτάται άμεσα από το μορφωτικό επίπεδο, η ηλικία, και το επάγγελμα του ερωτώμενου. Επιπλέον, Ο παράγοντας του εισοδήματος σε αυτό το υπόδειγμα βρέθηκε ότι είναι στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο $\alpha=5\%$ και παρατηρήθηκε ότι όσο μειώνεται το εισόδημα αυξάνεται και η πιθανότητα κάποιος να μην έχει υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές στην επιχείρησή του.

Στην δεύτερη περίπτωση τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ο κύριος λόγος άρνησης υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών λόγω έλλειψης προσωπικού ενδιαφέροντος δεν είχε εξάρτηση από το μορφωτικό επίπεδο και το φύλο του ερωτώμενου αλλά μόνο από την ηλικία σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 5%. Το συμπέρασμα εδώ ήταν ότι όσο αυξάνεται η ηλικία αυξάνεται και η πιθανότητα κάποιος να μην έχει υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές λόγω έλλειψης προσωπικού ενδιαφέροντος στην επιχείρησή του.

Στη συνέχεια, και στην τρίτη περίπτωση η οποία αφορούσε τον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας σχετικά με τις κερδοφόρες ευκαιρίες η μόνη μεταβλητή η οποία δεν είχε εξάρτηση με το υπόδειγμα ήταν αυτή του φύλου. Οι παράγοντες του μορφωτικού επιπέδου και της ηλικίας βρέθηκαν στατιστικά σημαντικοί σε επίπεδο $\alpha=5\%$. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι όσο μειώνεται το μορφωτικό επίπεδο αυξάνεται η πιθανότητα κάποιος να έχει επιλέξει τη συγκεκριμένη απάντηση στον ορισμό της βιώσιμης επιχειρηματικότητας. Επιπλέον, από το υπόδειγμα βλέπουμε ότι όσο μειώνεται η ηλικία αυξάνεται επίσης η πιθανότητα κάποιος να έχει επιλέξει τη συγκεκριμένη απάντηση. Ολοκληρώνοντας, η τελευταία λογιστική παλινδρόμηση αφορούσε την εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού σχετικά με την στάση της επιχείρησης απέναντι στο περιβάλλον. Σε αυτή την περίπτωση το υπόδειγμα δεν είχε εξάρτηση από τους παράγοντες του φύλου και του εισοδήματος του ερωτώμενου ενώ ο παράγοντας του μορφωτικού επιπέδου είχε στατιστικά σημαντική εξάρτηση σε επίπεδο $\alpha=5\%$. Τα αποτελέσματα σε αυτή την περίπτωση έδειξαν ότι όσο μειώνεται το μορφωτικό επίπεδο αυξάνεται η πιθανότητα κάποιος να μην έχει εκπαιδεύσει ή ενημερώσει το προσωπικό του σχετικά με την στάση της επιχείρησης για το περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτής της εργασίας είδαμε να αναπτύσσεται και να αναλύεται διεξοδικά η έννοια της βιώσιμης επιχειρηματικότητας καθώς και την προσπάθεια εφαρμογής της σε επιχειρήσεις αλλά και τα οφέλη ατής. Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να επισημάνουμε ότι η ενσωμάτωση μιας κουλτούρας που θα ωθήσει στην αύξηση της βιωσιμότητας θα πρέπει να αποτελεί από τους κύριους στόχους των επιχειρήσεων που δεν θέλουν να υποβαθμίσουν την ποιότητα τους.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία:

- 1) Katsikis, N.I., Kyrgidou, P.L. (2007). The concept of sustainable entrepreneurship: a conceptual framework and empirical analysis. *Acad manage proc*, Vol 1, 1-6
- 2) Racelis, D.A. (2014). Sustainable entrepreneurship in Asia proposed a theoretical framework based on literature review. *Journal of Management for Global Sustainability* , Vol 2 (No 1), 49-72
- 3) Foxon, J.T., Parrish, D.B. (2006). Sustainability entrepreneurship and equitable transitions to a low-carbon economy. *Greener Management International*, Vol 55 , 47-62
- 4)Parrish, D.B. (2010). Sustainability-driven entrepreneurship: Principles of organization design. *Journal of Business Venturing*, Vol 25 (No 5), 510-523
- 5)Rodgers, C. (2010). Sustainable entrepreneurship in SMEs: A case study analysis. *Social responsibility and environmental management*, Vol 17, 125-132
- 6)Schlange, E. L. (2006). Stakeholder identification in sustainability entrepreneurship. *Greener Management International*, Vol 55, 13-32
- 7)Gkaragkani, V., Kostakis, I., Lalioti, E., Mitoula, R., Sardianou, E., Theodoropoulou, E. (2015). Understanding the entrepreneurs' behavioural intentions towards sustainable tourism: a case study from Greece. *Enviroment Development & Sustainability*, Vol 17 (No 3), 857-879
- 8) Ben, J., Biwole, O. V., Gherib, B., Spence, M. (2011). Sustainable Entrepreneurship: Is Entrepreneurial will enough? A North–South comparison. *Journal of Business Ethics*, Vol 99, 335-367
- 9)Golden, S. J., Hershauer, C. J., Jr., O' Neill, D. G. (2006). The cultural context of sustainability entrepreneurship. *Greener Management International*, Vol 55, 33-46
- 10)Woolthuis, K., Rosalinde, J.A. (2010). Sustainable entrepreneurship in the Dutch construction industry. *Sustainability* , Vol 2, 505-523
- 11) Ciochină, S. R., Cismaru, D., Soto-Acosta, P., Vătămănescu, E. (2016). Sustainable Entrepreneurship in SMEs: A business performance perspective. *Sustainability*, Vol 8 (No 4), 342
- 12)De Palma, R., Dobes, V. (2010). An integrated approach towards sustainable entrepreneurship e Experience from the TEST project in transitional economies. *Journal of Cleaner Production*, Vol 18, 1807-1821
- 13)Hahn, T., Larsson, M., Milestad, R., Oelreich, J. (2016). The resilience of a sustainability entrepreneur in the Swedish food system. *Sustainability*, Vol 8 (No 6), 550

- 14)Blok, V., Lans, T., Wesselink, R. (2014). Learning apart and together: towards an integrated competence framework for sustainable entrepreneurship in higher education. *Journal of Cleaner Production*, Vol 62, 37-47
- 15)Cohen, B., Winn, I. M. (2007). Market imperfections, opportunity and sustainable entrepreneurship. *Journal of Business Venturing*, Vol 22, 29-49
- 16)Dean, J. T., McMullen, S.J. (2007). Toward a theory of sustainable entrepreneurship: Reducing environmental degradation through entrepreneurial action. *Journal of Business Venturing*, Vol 22, 50-76

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1.ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το παρόν ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο διενεργείται στο πλαίσιο της εργασίας με τίτλο «Βιώσιμη Επιχειρηματικότητα» και. Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασίας σας.

Αρ. Ερωτηματολογίου:_____

Ημερομηνία συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου:_____

Παρακαλώ απαντήστε πλήρως και υπεύθυνα συμπληρώνοντας με ένα Χ.

1) Φύλο: Άνδρας_____ Γυναίκα_____

2) Ηλικία:_____

3) Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

Ανύπαντρος/η_____

Παντρεμένος/η_____

4) Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες επαγγελμάτων ανήκει το δικό σας;

Δημόσιος Υπάλληλος_____

Ιδιωτικός Υπάλληλος_____

Ελεύθερος Επαγγελματίας_____

Συνταξιούχος _____

Οικιακά_____

Φοιτητής/-τρια_____

Άνεργος_____

5) Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες ανήκειτο μορφωτικό σας επίπεδο;

Δημοτικό_____

Γυμνάσιο_____

Λύκειο_____

IEK_____

Ανώτερη Σχολή TEI_____

Πανεπιστήμιο_____

Μεταπτυχιακό_____

Διδακτορικό_____

6) Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες ανήκει το μηνιαίο καθαρό εισόδημα σας;

Δεν έχω εισόδημα

1€-500€_____

501€-1000€_____

1001€-2000€_____

2001€ και άνω_____

7)Γνωρίζετε τον όρο «βιώσιμη επιχειρηματικότητα»?

Ναι_____

Όχι_____

8) Επιλέξτε τη διατύπωση που θεωρείτε καταλληλότερη για να περιγράψει τον όρο «βιώσιμη επιχειρηματικότητα»:

-η δυνατότητα επιβράδυνσης της υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή και σταδιακής βελτίωσης των οικοσυστημάτων_____

-η υιοθέτηση των περιβαλλοντικών πρακτικών σε συνάρτηση με ηθικά, κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα_____

-η εκμετάλλευση κερδοφόρων ευκαιριών για την εξάλειψη περιβαλλοντικών ζητημάτων_____

-η απόκτηση κέρδους ανεξάρτητα από την υιοθέτηση περιβαλλοντικών πρακτικών και την περιβαλλοντική επιβάρυνση_____

9)Πιστεύετε ότι η βιώσιμη επιχειρηματικότητα μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για να υπάρξει κοινωνική και οικονομική αλλαγή;

Καθόλου_____

Λίγο_____

Μέτρια_____

Πολύ_____

Πάρα Πολύ_____

10) Θεωρείτε ότι η βιώσιμη επιχειρηματικότητα συνδέεται με κοινωνικές οικονομικές και πολιτισμικές παραμέτρους?

Καθόλου _____
Μέτρια _____
Αρκετά _____
Πολύ _____
Πάρα πολύ _____

11) Πιστεύετε ότι οι νεότεροι επιχειρηματίες είναι αυτοί που θα προωθήσουν την βιωσιμότητα στις τουριστικές επιχειρήσεις;

Διαφωνώ απόλυτα _____
Διαφωνώ _____
Είμαι ουδέτερος/η _____
Συμφωνώ _____
Συμφωνώ απόλυτα _____

12) Θεωρείτε ότι η δημιουργία δικτύου & ιστοσελίδων σχετικών με τον αειφόρο τουρισμό έχουν συμβάλει στην ανάδειξη της βιωσιμότητας;

Καθόλου _____
Λίγο _____
Μέτρια _____
Πολύ _____
Πάρα Πολύ _____

13) Θεωρείτε ότι οι επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν βιώσιμο χαρακτήρα και να υιοθετούν βιώσιμες πρακτικές;

Ναι _____
Όχι _____

14) Έχετε υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές στην επιχείρησή σας?

Ναι _____
Όχι _____

15) ΑΝ ΟΧΙ : Ποιος είναι ο κύριος λόγος για τον οποίο η επιχείρησή σας δεν χρησιμοποιεί πρακτικές βιώσιμης επιχειρηματικότητας;

Έλλειψη προσωπικού ενδιαφέροντος _____
Είναι στα μελλοντικά σχέδια _____
Έλλειψη οικονομικών πόρων _____

16) Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων στην επιχείρησή σας?

1-10 _____
10-20 _____
20-30 _____
30 και άνω _____

17) Υιοθετείτε στην επιχείρησή σας δραστηριότητες σχετικά με τη προστασία του περιβάλλοντος;

Καθόλου _____
Λίγο _____
Αρκετά _____
Πολύ _____
Πάρα Πολύ _____

18) Έχετε ενημερώσει - εκπαιδεύσει το προσωπικό σας όσον αφορά την στάση της επιχείρησής σχετικά με το περιβάλλον ;

Ναι _____
Όχι _____

19) Εξοικονομεί η επιχείρησή νερό ;

Ναι _____
Όχι _____

20) Με ποίους από τους παρακάτω τρόπους εξοικονομεί η επιχείρησή ενέργεια ;

Αλλαγή λαμπτήρων πυρακτώσεως με νέους χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης _____
Απενεργοποίηση όλων των ηλεκτρικών συσκευών που βρίσκονται σε κατάσταση αναμονής _____
Εκμετάλλευση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας _____
Κανένα _____

21) Σε τι βαθμό πιστεύετε πως οι πολιτισμικοί παράγοντες επηρεάζουν την βιωσιμότητα μιας επιχείρησης?

Καθόλου _____
Μέτρια _____
Αρκετά _____
Πολύ _____
Πάρα Πολύ _____

22) Θεωρείτε ότι η πορεία μιας επιχείρησης συνδέεται με την ικανότητα προσαρμογής της στις νέες πρακτικές που αφορούν τη βιωσιμότητα;

Ναι _____
Όχι _____

23) Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητη η αειφόρος εκπαίδευση όλων των εμπλεκόμενων δρώντων, έτσι ώστε να εξαπλωθεί η ιδέα της βιώσιμης και αποδοτικής επιχειρηματικότητας?

Ναι _____

Όχι _____

24) Χρειάζεται να δοθεί προτεραιότητα στις βιώσιμες καινοτομίες προκειμένου να παγιωθεί η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων?

Ναι _____

Όχι _____

Σας ευχαριστούμε για τον χρόνο σας!

2.ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

1.ΦΥΛΟ(gender)	Ανδρας 1 Γυναίκα 0
2.ΗΛΙΚΙΑ (age)	
3.ΟΙΚ_ΚΑΤ (Family)	Ανύπαντρος 1 Παντρεμένος 0
4.ΕΠ_ΕΡ (Job)	Δημόσιος Υπάλληλος 1 Ιδιωτικός Υπάλληλος 2 Ελεύθερος Επαγγελματίας 3 Συνταξιούχος 4 Οικιακά 5 Φοιτητής/-τρια 6 Άνεργος 7
5.ΜΟΡΦ_ΕΠ (Education)	Δημοτικό 1 Γυμνάσιο 2 Λύκειο 3 ΙΕΚ 4 Ανώτερη Σχολή ΤΕΙ 5 Πανεπιστήμιο 6 Μεταπτυχιακό 7 Διδακτορικό 8
6. ΕΙΣ_ΕΡ (Salary)	Δεν έχω εισόδημα 1 1-500€ 2 501€-1000€ 3 1001€-2000€ 4 2001€ και άνω 5
7.ΓΝΩΣΗ_S.E (Knowledge)	Ναι 1 Όχι 0
8.) ΟΡΙΣΜΟΣ_S.E Η δυνατότητα επιβράδυνσης της υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή και σταδιακής βελτίωσης των οικοσυστημάτων (downgrading_enviroment) Η υιοθέτηση των περιβαλλοντικών πρακτικών σε συνάρτηση με ηθικά, κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα (environmental_practices) Η εκμετάλλευση κερδοφόρων ευκαιριών για την εξάλειψη περιβαλλοντικών ζητημάτων (profitable_chances)	ΝΑΙ 1 ΟΧΙ 0 ΝΑΙ 1 ΟΧΙ 0 ΝΑΙ 1 ΟΧΙ 0

Η απόκτηση κέρδους ανεξάρτητα από την υιοθέτηση περιβαλλοντικών πρακτικών και την περιβαλλοντική επιβάρυνση (non_enviromental_profit)	ΝΑΙ 1 ΟΧΙ 0
9. S.E_KO_ΑΛ (Functionality)	Καθόλου 0 Λίγο 1 Μέτρια 2 Πολύ 3 Πάρα Πολύ 4
10. KOINOK_ΠΑΡΑΜ (sustainable_entrepreneurship)	Καθόλου 0 Μέτρια 1 Αρκετά 2 Πολύ 3 Πάρα πολύ 4
11. NEOT_ΕΠΙΧ (Younger_entrepreneurs)	Διαφωνώ απόλυτα 0 Διαφωνώ 1 Είμαι ουδέτερος/η 2 Συμφωνώ 3 Συμφωνώ απόλυτα 4
12. ΔΗΜ_ΙΣΤ (sustainable_tourism_webpages)	Καθόλου 0 Λίγο 1 Μέτρια 2 Πολύ 3 Πάρα Πολύ 4
13. ΒΙΩΣ_ΧΑΡΑΚΤ (Sustainable_businesses)	Ναι 1 Όχι 0
14. ΒΙΩΣ_ΠΡΑΚΤ (Sustainable_practices)	Ναι 1 Όχι 0
15. ΚΥΡ_ΛΟΓ Έλλειψη προσωπικού ενδιαφέροντος (personal interest) Είναι στα μελλοντικά σχέδια (Future_plans) Έλλειψη οικονομικών πόρων (financial_resources)	ΝΑΙ 1 ΟΧΙ 0 ΝΑΙ 1 ΟΧΙ 0 ΝΑΙ 1 ΟΧΙ 0
16. ΑΡ_ΕΠΓ (number_of_employees)	1-10 1 10-20 2

	20-30 3 30 και άνω 4
17. ΥΟΘ_ΠΡ_ΠΕΡ_ΠΡΟΣΤ (environmental_ activities)	Καθόλου 0 Λίγο 1 Αρκετά 2 Πολύ 3 Πάρα Πολύ 4
18 ΕΚΠ_ΠΡΩΣ (information)	Ναι 1 Όχι 0
19. ΕΞΟΙΚ_NEP (water_saving)	Ναι 1 Όχι 0
20. TP_ΕΞΟΙΚ_ENEP Αλλαγή λαμπτήρων πυρακτώσεως με νέους χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης (Changing lamps) Απενεργοποίηση όλων των ηλεκτρικών συσκευών που βρίσκονται σε κατάσταση αναμονής (Deactivation_electrical_devices) Εκμετάλλευση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (exploitation R.E.S) Κανένα (Nothing)	NAI 1 OXI 0 NAI 1 OXI 0 NAI 1 OXI 0 NAI 1 OXI 0
21.ΒΑΘΜ_ΕΠΗΡ_ΠΠ (Cultural_factors)	Καθόλου 0 Μέτρια 1 Αρκετά 2 Πολύ 3 Πάρα Πολύ 4
22. ΠΡΑΚΤ_ΒΙΩΣ (Course_of_business)	Ναι 1 Όχι 0
23. ΑΕΙΦ_ΕΚΠ (sustainable_educ)	Ναι 1 Όχι 0
24. ΠΡ_ΒΙΩΣ_ΚΑΙΝ (priority)	Ναι 1 Όχι 0

3. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΡΑΦΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

	Αριθμός Παρατηρήσεων	Ελάχιστο	Μέγιστο	Μέση Τιμή	Τυπική απόκλιση
ΦΥΛΟ	152	,00	1,00	,3618	,48212
ΗΛΙΚΙΑ	152	18,00	66,00	32,7237	12,03207
ΟΙΚ_ΚΑΤ	152	,00	1,00	,7171	,45189
ΕΠ_ΕΡ	152	1,00	7,00	3,8487	2,06118
ΜΟΡΦ_ΕΠ	152	3,00	8,00	5,7237	1,24058
ΕΙΣ_ΕΡ	152	1,00	5,00	2,5592	1,14934
ΓΝΩΣΗ_Σ.Ε	152	,00	1,00	,6250	,48572
ΟΡΙΣΜΟΣ_Σ.Ε	152	,00	1,00	,1053	,30791
ΟΡΙΣΜΟΣ_Σ.Ε	152	,00	1,00	,6053	,49041
ΟΡΙΣΜΟΣ_Σ.Ε	152	,00	1,00	,1908	,39422
ΟΡΙΣΜΟΣ_Σ.Ε	152	,00	1,00	,0921	,29013
Σ.Ε_ΚΟ_ΑΛ	152	1,00	4,00	2,6184	1,13892
ΚΟΙΝΟΚ_ΠΑΡΑΜ	152	,00	4,00	3,0066	,80146
ΝΕΟΤ_ΕΠΙΧ	152	1,00	4,00	2,9342	,71568
ΔΗΜ_ΙΣΤ	152	,00	4,00	2,6776	,92502
ΒΙΩΣ_ΧΑΡΑΚΤ	152	,00	1,00	,9539	,21029
ΒΙΩΣ_ΠΡΑΚΤ	64	,00	1,00	,5156	,50371
ΚΥΡ_ΛΟΓ	31	,00	1,00	,2903	,46141
ΚΥΡ_ΛΟΓ	31	,00	1,00	,3871	,49514
ΚΥΡ_ΛΟΓ	31	,00	1,00	,3226	,47519
ΑΡ_ΕΡΓ	64	,00	4,00	1,6563	1,11581
ΥΟΘ_ΠΡ_ΠΕΡ_ΠΡΟΣΤ	64	,00	4,00	2,2656	1,17165
ΕΚΠ_ΠΡΩΣ	64	,00	1,00	,5312	,50297
ΕΞΟΙΚ_ΝΕΡ	64	,00	1,00	,5625	,50000
ΤΡ_ΕΞΟΙΚ_ΕΝΕΡ	64	,00	1,00	,3437	,47871
ΤΡ_ΕΞΟΙΚ_ΕΝΕΡ	64	,00	1,00	,3125	,46718
ΤΡ_ΕΞΟΙΚ_ΕΝΕΡ	64	,00	1,00	,2031	,40551
ΤΡ_ΕΞΟΙΚ_ΕΝΕΡ	64	,00	1,00	,1406	,35038
ΒΑΘΜ_ΕΠΗΡ_ΠΠ	152	,00	4,00	2,4408	1,02765
ΠΡΑΚΤ_ΒΙΩΣ	152	,00	1,00	,8618	,34621
ΑΕΙΦ_ΕΚΠ	152	,00	1,00	,9474	,22404
ΠΡ_ΒΙΩΣ_ΚΑΙΝ	152	,00	1,00	,9342	,24873
Valid N (listwise)	31				

4. ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ

4.1 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΟ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Γυναίκα	97	59,1	63,8
Ανδρας	55	33,5	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.2 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
18,00	3	1,8	2,0
19,00	8	4,9	7,2
20,00	5	3,0	10,5
21,00	9	5,5	16,4
22,00	6	3,7	20,4
23,00	10	6,1	27,0
24,00	5	3,0	30,3
25,00	8	4,9	35,5
26,00	11	6,7	42,8
27,00	10	6,1	49,3
28,00	7	4,3	53,9
29,00	2	1,2	55,3
31,00	7	4,3	59,9
32,00	3	1,8	61,8
33,00	3	1,8	63,8
34,00	1	,6	64,5
35,00	3	1,8	66,4
36,00	2	1,2	67,8
37,00	2	1,2	69,1
38,00	1	,6	69,7
39,00	2	1,2	71,1
40,00	2	1,2	72,4
41,00	1	,6	73,0
42,00	9	5,5	78,9
43,00	1	,6	79,6
45,00	1	,6	80,3
47,00	1	,6	80,9
48,00	4	2,4	83,6

49,00	1	,6	84,2
50,00	5	3,0	87,5
51,00	2	1,2	88,8
52,00	3	1,8	90,8
53,00	3	1,8	92,8
54,00	1	,6	93,4
55,00	1	,6	94,1
56,00	4	2,4	96,7
57,00	1	,6	97,4
58,00	2	1,2	98,7
60,00	1	,6	99,3
66,00	1	,6	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.3 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Παντρεμένος	43	26,2	28,3
Ανύπαντρος	109	66,5	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.4 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Δημόσιος Υπάλληλος	22	13,4	14,5
Ιδιωτικός Υπάλληλος	29	17,7	33,6
Ελεύθερος Επαγγελματίας	35	21,3	56,6
Συνταξιούχος	2	1,2	57,9
Φοιτητής-τρια	56	34,1	94,7
Άνεργος	8	4,9	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.5 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Λύκειο	16	9,8	10,5
ΙΕΚ	10	6,1	17,1
Ανώτερη Σχολή ΤΕΙ	14	8,5	26,3
Πανεπιστήμιο	75	45,7	75,7
Μεταπτυχιακό	34	20,7	98,0
Διδακτορικό	3	1,8	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.6 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Δεν έχω εισόδημα	33	20,1	21,7
1-500	46	28,0	52,0
501-1000	31	18,9	72,4
1001-2000	39	23,8	98,0
2001-...	3	1,8	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.7 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΟΡΟΥ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	57	34,8	37,5
Ναι	95	57,9	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.8 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (downgrading environment)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	136	82,9	89,5
Ναι	16	9,8	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.9 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (enviromental_practices)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	60	36,6	39,5
Ναι	92	56,1	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.10 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (profitable_chances)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	123	75,0	80,9
Ναι	29	17,7	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.11 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (non_environmental_profit)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	138	84,1	90,8
Ναι	14	8,5	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.12 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Λίγο	46	28,0	30,3
Πολύ	72	43,9	77,6
Πάρα Πολύ	34	20,7	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.13 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Καθόλου	1	,6	,7
Μέτρια	4	2,4	3,3
Αρκετά	30	18,3	23,0
Πολύ	75	45,7	72,4
Πάρα πολύ	42	25,6	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.14 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΤΕΡΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	7	4,3	4,6
Είμαι ουδέτερος-η	23	14,0	19,7
Συμφωνώ	95	57,9	82,2
Συμφωνώ απόλυτα	27	16,5	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.15 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΩΝ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Καθόλου	1	,6	,7
Λίγο	15	9,1	10,5
Μέτρια	46	28,0	40,8
Πολύ	60	36,6	80,3
Πάρα Πολύ	30	18,3	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.16 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΩΣΙΜΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	7	4,3	4,6
Ναι	145	88,4	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.17 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	31	18,9	48,4
Ναι	33	20,1	100,0
Σύνολο	64	39,0	

4.18 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΡΝΗΣΗΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΠΑΡΚΤΙΚΩΝ (personal interest)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	22	13,4	71,0
Ναι	9	5,5	100,0
Σύνολο	31	18,9	

4.19 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΡΝΗΣΗΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΠΑΡΚΤΙΚΩΝ (future plans)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	19	11,6	61,3
Ναι	12	7,3	100,0
Σύνολο	31	18,9	

4.20 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΡΝΗΣΗΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΠΑΡΚΤΙΚΩΝ (financial resources)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	21	12,8	67,7
Ναι	10	6,1	100,0
Σύνολο	31	18,9	

4.21 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
,00	2	1,2	3,1
1-10	39	23,8	64,1
10-20	11	6,7	81,3
20-30	3	1,8	85,9
30-...	9	5,5	100,0
Σύνολο	64	39,0	

4.22 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Καθόλου	4	2,4	6,3
Λίγο	12	7,3	25,0
Αρκετά	24	14,6	62,5
Πολύ	11	6,7	79,7
Πάρα Πολύ	13	7,9	100,0
Σύνολο	64	39,0	

4.23 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	30	18,3	46,9
Ναι	34	20,7	100,0
Σύνολο	64	39,0	

4.24 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	28	17,1	43,8
Ναι	36	22,0	100,0
Σύνολο	64	39,0	

4.25 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (changing lamps)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	42	25,6	65,6
Ναι	22	13,4	100,0
Σύνολο	64	39,0	

4.26 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (Deactivation_electrical_devices)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	44	26,8	68,8
Ναι	20	12,2	100,0
Σύνολο	64	39,0	

4.27 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (exploitation R.E.S)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	51	31,1	79,7
Ναι	13	7,9	100,0
Σύνολο	64	39,0	

4.28 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (Nothing)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Όχι	55	33,5	85,9
Ναι	9	5,5	100,0
Σύνολο	64	39,0	

4.29 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΘΜΟ ΕΠΗΡΕΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Καθόλου	7	4,3	4,6
Μέτρια	13	7,9	13,2
Αρκετά	65	39,6	55,9
Πολύ	40	24,4	82,2
Πάρα Πολύ	27	16,5	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.30 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό
			Ποσοστό
Όχι	21	12,8	13,8
Ναι	131	79,9	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.31 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό
			Ποσοστό
Όχι	8	4,9	5,3
Ναι	144	87,8	100,0
Σύνολο	152	92,7	

4.32 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Αθροιστικό
			Ποσοστό
Όχι	10	6,1	6,6
Ναι	142	86,6	100,0
Σύνολο	152	92,7	